SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 119, ЧИСЛО 17, П'ЯТНИЦЯ, 27 КВІТНЯ 2012 РОКУ | 1893 | Vol. 119, No. 17, FRIDAY, APRIL 27, 2012 | $1.00

Опозиція в Україні утворила спільний виборчий список

КИЇВ. – 23 квітня у столичному готелі „Рив'єра" голова партії „Фронт змін" Арсеній Яценюк і виконуючий обов'язки голови партії „Батьківщина" Олександер Турчинов оголосили про утворення спільного списку на наступні парляментські вибори, призначені на жовтень цього року.

Крім них, до єдиного списку кандидатів входитимуть також Народний Рух, партії „Реформи і порядок", „За Україну" і „Народна самооборона".

О. Турчинов зачитав декларацію єдности, підписану А. Яценюком і Юлією Тимошенко, яка зробила це з Качанівської колонії за посередництва адвоката Сергія Власенка.

У „Декларації єдности", схваленій провідниками „Фронту змін" і „Батьківщини", говориться:

„...Ми заявляємо про наше об'єднання для перемоги на парляментських виборах, відновлення в Україні демократії та справедливости. Влада буде служити суспільству, національне багатство використовуватиметься для потреб усіх громадян, а не можновладців, кожна людина зможе власною працею заробити на гідне життя. Ми припинимо розграбування країни і знущання над правами громадян – нинішня влада понесе за це відповідальність.

Ми зформуємо у новій Верховній Раді демократичну більшість, обмежимо всевладдя Януковича і повернемо владу українському народові. Наше об'єднання має стратегічний характер – після парляментських виборів ми продовжимо спільно працювати і забезпечимо перемогу демократичних сил на виборах президента.

Для всіх демократичних партій настав час зрозуміти, що сьогодні немає окремих інтересів та окремих пріоритетів. Є один інтерес і один пріоритет – Українська демократична держава і людина як найвища цінність...".

„Для мене дуже важливо те, що під цієї декларацією стоїть особистий підпис Юлії Володимирівни. Наші стосунки не завжди були безхмарними, але ми зробили дуже серйозні висновки. Ми переступили через багато що і залишили це у минулому", – сказав А. Яценюк.

Він також повідомив, що опозиція готова підтримати Віталія Кличка на виборах міського голови Києва, та все ще сподівається, що В. Кличко надасть для узгодження список своїх мажоритарників.

За словами А. Яценюка, об'єднання опозиції у єдиний список на виборах може започаткувати створення єдиної партії. *(„Українська правда")*

Раніше був Ленін – тепер писанка

Незвичайна писанка на Соборній площі в Черкасах. (Фото: Олександер Костирко)

Олександер Костирко

ЧЕРКАСИ. – 13 квітня на Соборній площі міста, де раніше був храм, а потім понад 40 років стояв пам'ятник Володимирові Ленінові, було встановлено незвичайну за розмірами писанку вагою понад 100 кілограмів. Розмалювала її черкаська майстриня Ольга Мартинова. Над дивом-яйцем вона працювала три тижні.

Писанку освятив на площі настоятель Української греко-католицької церкви Покрови Пресвятої Богородиці в Черкасах о. Юліян Шеремета разом з львівськими семінаристами. Великодній символ прикрашатиме площу до 9 травня. 24 серпня писанка стане окрасою черкаської делеґації в столиці під час святкувань Дня незалежности України.

Великі писанки були створені в усіх обласних центрах України за програмою Першого Всеукраїнського фестивалю писанок, який ініціювала громадська організація „Столичні ініціятиви". Фестиваль розпочався 15 березня.

Після Великодніх свят велетенські писанки привезуть до Києва.

У Донецьку відзначили 100-річчя присяги перших пластунів

Олександер Воловенко

ДОНЕЦЬК. – 16 квітня у Донецьку відзначали 100-річчя присяги перших пластунів, що дало початок національній скавтській організації. Понад 50 пластунів з Донецької, Авдіївської та Комсомольської станиць зібралися біля пам'ятника визволителям Донбасу на святкування. Голова Окружної пластової ради, благочинний Донецької округи Української Православної Церкви Київського патріярхату о. Ігнатій (Воловенко) привітав усіх з 100-річчям першої пластової присяги. Пластуни на честь свята розгорнули прапор України.

Після офіційних урочистостей пластуни випустили у повітря 100 різнобарвних кульок. Це були кольори Пласту, кожен з них символізує одну з вікових груп – від новаків до сеньйората.

Опісля пластуни зробили гуртами кілька малюнків на асфальті. Вони малювали Україну, пластову лілею, пластові символи – калину і дуб. Команди пояснювали символіку своїх малюнків.

Наступним пунктом команди виконали різноманітні фізичні та інтелектуальні завдання.

Понад дві години пластуни шукали скарби в парку. Вигадували ці завдання самі пластунки-юначки.

На закінчення пластуни відвідали виставку старовинних ікон у мистецькому центрі „Арт-Донбас". Для організації святкування пластуни виграли ґрант обласного управління у справах сім'ї та молоді.

Учасники святкування 100-річчя Пласту в Донецьку.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Ю. Тимошенко оголосила голодування

ХАРКІВ. — Екс-прем'єр-міністер Юлія Тимошенко після побиття у Качанівській виправній колонії втратила свідомість. Про це заявив її адвокат Сергій Власенко 24 квітня під стінами колонії після зустрічі з Ю. Тимошенко. За словами захисника, він бачив у Ю. Тимошенко синці на руках і на животі з правого боку. „Жахлива гематома на животі і синці на руках", – сказав С. Власенко. Він повідомив, що 20 квітня троє чоловіків, працівників колонії, зайшли до підзахисної в камеру, накинули на неї покривало і почали стягати з ліжка. Через покривало вона отримала удар в живіт, втратила свідомість і отямилась вже в лікарняній палаті. За словами адвоката, Ю. Тимошенко відмовлялася від їжі й оголосила голодування. Вона досі не їсть і почувається зле. При цьому С. Власенко зачитав заяву Ю. Тимошенко. *(УНІАН)*

Вшанування воїнів ОУН-УПА є законним

КИЇВ. — Київський апеляційний адміністративний суд не задовольнив апеляційну скаргу провідника Проґресивної соціялістичної партії України (ПСПУ) Наталії Вітренко на постанову Окружного адміністративного суду Києва, який підтвердив законність Указу президента України від 28 січня 2010 року „Про вшанування учасників боротьби за незалежність України у XX ст". Як повідомили 21 квітня в партії „Свобода", відповідне рішення суд ухвалив 18 квітня. „Позивач Н. Вітренко, посилаючись на 13 томів радянської пропаґандистської літератури, намагалася обґрунтувати, що перераховані в Указі організації ОУН і УПА нібито не мають жодного відношення до незалежности України, оскільки були „фашистськими". Однак, за словами адвоката, суд не прийняв неправдиву риторику позивача про належність перерахованих в Указі військових формувань до фашистських організацій, оскільки жодним судовим рішенням, у тому числі вироком Нюрнберзького трибуналу цього не визнано. „У результаті спільними зусиллями учасників процесу зі сторони відповідача вдалося відстояти юридичну позицію і історичну правду", – наголосили в „Свободі". Н. Вітренко подала цей позов ще 29 квітня 2010 року. Проте в липні 2011 року суд залишив указ чинним. Після цього провідник ПСПУ подала апеляційну скаргу до Київського апеляційного адміністративного суду. *(„День")*

Над Ю. Луценком почався новий суд

КИЇВ. — 23 квітня розпочався суд над колишнім керівником Міністерства внутрішніх справ України Юрієм Луценком у справі про незаконне прослуховування телефонів. Екс-урядовцеві закидають зловживання владою під час розслідування резонансної справи про отруєння Віктора Ющенка. В Генеральній прокуратурі вважають, що Ю. Луценко як представник влади діяв всупереч інтересам служби і завдав шкоди правам та свободам громадянина Валентина Давиденка. Щоправда, останній постраждалим себе не визнав, про що й сказав на допиті в суді ще минулого року. Він також не зміг сказати, які саме його права були порушені, і заявив, що заяву до правоохоронних органів написав під диктування слідчого прокуратури. Сторона захисту називає висунуті ексміністрові звинувачення безпідставними. Втім, суддя Анна Медушевська прогнозовано відмовила захистові екс-міністра у закритті справи. Вона також відхилила усі подані підзахисним та його адвокатами клопотання. Суддя назвала неможливим закрити справу без вивчення її суті. Розгляд висунутих Ю. Луценкові звинувачень почнеться 18 травня. До того часу екс-міністер перебуватиме в Лук'янівській в'язниці, де його утримують під вартою згідно з вироком в справі про незаконне надання пенсії та службової квартири колишньому водієві міністра. Виглядає, що екс-міністер не надто вірить у прихильність до себе української Феміди. Принаймні, оголошуючи заяви і клопотання, він висловлював сподівання на позитивне для себе рішення Європейського суду з прав людини. Той минулого тижня прийняв до розгляду справу українського посадовця. Ю. Луценко оскаржує законність свого арешту та утримання за ґратами. Екс-міністер сподівається притягти до відповідальности правоохоронців, які санкціонували його позбавлення волі. *(„Голос Америки")*

КОМЕНТАР

Проблеми військової фльоти України

Володимир Притула
(Радіо „Свобода")

СИМФЕРОПІЛЬ. – 5 квітня 1992 року Президент України Леонід Кравчук підписав указ про невідкладні заходи щодо будівництва Збройних Сил, згідно з яким розпочалося створення Військово-морських сил (ВМС) України. Через два дні, 7 квітня, він призначив контр-адмірала Бориса Кожина першим командувачем відродженої української фльоти. У Севастополі почала роботу Організаційна група ВМС України, яка складалася з 50 старшин і мічманів.

„Чи вдалося за 20 років створити сучасну боєздатну українську фльоту?", – запитав я у діючих і відставних старшин та військових експертів. І всі вони давали неоднозначну відповідь. З одного боку, майже на порожньому місці вдалося створити військову структуру цілого виду військ.

„Структура відпрацьована, повністю наповнена кадровим складом, досвідченим і підготовленим. Що ж стосується військової техніки і кораблів, то, звичайно, на сьогодні рівень ВМС України – нижче допустимого. Зараз ефективно виконувати свої завдання, враховуючи стан техніки, фльота не може", – сказав директор севастопольського аналітичного центру „Номос" Сергій Кулик. Він звернув увагу на фактичну відсутність підводних сил фльоти, а серед надводних – переважання кораблів і суден, які вже вичерпали всі часові ресурси.

За даними „Номоса", зараз ВМС України мають на озброєнні лише одного фреґата і чотири корвети, загалом – 20 бойових кораблів, з яких лише половина „на ходу", решта – на ремонті або „у відстої", і ще близько 40 спеціяльних та допоміжних суден, проте, більшість з них вимагає негайного ремонту. Найновіший з кораблів – корвет „Тернопіль" – був спущений на воду 10 років тому, а перший новий корабель в рамках суднобудівної програми „Корвет" лише торік заклали в Миколаєві, але зараз будівництво призупинене – бракує фондів.

Разом з тим експерти, в тому числі закордонні, загалом високо оцінюють рівень готовности особового складу української фльоти, вважаючи це результатом активної участи української фльоти у програмах військової співпраці з НАТО і США.

Військові насамперед нарікають на брак уваги з боку Президента України та уряду – як нинішніх, так і попередніх. Втім, зараз фльоті найважче, зважаючи на економічну кризу і загальнополітичну ситуацію в країні, каже колишній командувач ВМС України адмірал Ігор Тенюх. За його словами, головні нинішні проблеми ВМС України пов'язані з ставленням держави і нинішнього її керівництва до фльоти та моряків.

„З цього випливають проблеми з фінансуванням поточної діяльности фльоти, його модернізації, будівництва нових кораблів, зниження рівня співпраці з фльотами країн-партнерів, зокрема членів Північноатлантичного альянсу. А ще – проблеми з забезпеченням високого морально-бойового духу. Він залежить і від фінансової оцінки служби моряків, яка у багато разів нижча, ніж у сусідів-росіян, і від військово-патріотичного виховання особового складу на прикладах саме вітчизняної, а не чужої історії, і звичайно, від використання на службі української мови, що у світлі ситуації в країні зараз знизилося", – сказав в інтерв'ю адмірал І. Тенюх.

Нинішнє святкування 20-ліття створення ВМС України було проведене 4-8 квітня переважно силами відставників і громадських організацій. До ювілею командувач не отримав привітань ні від Президента, ні від уряду і парляменту, ні від Севастопольської міської адміністрації. На урочисті збори не приїхав жоден з представників центральної влади. Не було ні державних нагород, ні відзнак міністра.

Усе ж Мирослав Мамчак, капітан 1-ої ранґи запасу і колишній член Оргґрупи ВМС України, вважає, що, попри це, військові моряки відчувають любов і підтримку простих українців з усіх реґіонів держави і сподіваються на швидке подолання економічної кризи і зміну політичної ситуації в країні.

З червоним прапором – проти України

Сергій Горицвіт

СЕВАСТОПІЛЬ. – Черговий українофобський шабаш під прикриттям червоних прапорів перемоги розпочали 3 квітня Всекримський рух „Русское єдінство", російська громада Криму, міжнародна спілка громадських організацій ветеранів „Боєвое братство", всеросійський рух „Молодая ґвардія Єдиной Россії".

Усіляку підтримку, зокрема фінансову, їм забезпечив Комітет Державної Думи Російської Федерації у справах країн Співдружности Незалежних Держав і зв'язків з співвітчизниками. Російські законодавці цього разу вирішили дати гроші на масовану пропаґанду в Україні, Білорусі та Росії, об'єднуючи їх ідеєю спільної „Азіопи".

У Криму було розпочато автопробіг, на початку якого в Севастополі було презентовано 20-метрову копію „прапора перемоги", який буде продемонстровано у 60 містах України, Російської Федерації й Республіки Білорусь. Учасники пробігу 8 травня прибудуть до Москви, де винесуть свою меґа-копію „прапора перемоги" і державні прапори „трьох братніх слов'янських народів" на Красну площу та на Поклінну гору.

У кожному місті учасники пробігу розгортатимуть привезену копію прапора, покладатимуть вінки і квіти до пам'ятників героям війни і фотографуватимуться разом з колишніми фронтовиками. Керівникам міст і реґіонів та ветеранам буде надано можливість зробити запис у книзі почесних учасників проєкту „Дорогами перемоги". Ось такий усталений з радянських часів антураж акції.

Про те, що в Україні червоний прапор не значиться у переліку державних символів, а тому не може використовуватися нарівні з ними, однозначно заявив Конституційний суд України. Але, як стверджує один із надхненників нинішньої акції – заступник голови фракції Партії Реґіонів у Верховній Раді, голова Всеукраїнської координаційної ради організацій російських співвітчизників та Всеукраїнської громадської організації „Російськомовна Україна" Вадим Колесніченко, постанову Верховної Ради України про червоний „прапор перемоги" не скасовано. На мапі автопробігу значиться Львів, а галичани сприймають червоний прапор як символ комуністичної імперії й сталінізму, які винищили у західній Україні багато людей. Тож марно сподіватися, що учасників автопробігу львів'яни зустрінуть з відкритими обіймами.

Копія червоного „прапора перемоги" у Севастополі на старті автопробігу. (Фото: russ-edin.org)

ДО 75-РІЧЧЯ ВЕЛИКОГО ТЕРОРУ В УКРАЇНІ

Брехня НКВД про двічі померлих

Левко Хмельковський

25 лютого до „Свободи" надійшов лист з Києва від Наталі Котенко: „Я мешкаю в Києві, навчаюся в аспірантурі Києво-Могилянської академії, співпрацюю з Міжнародним благодійним фондом і видавництвом „Смолоскип". Я шукаю інформацію про мого прадіда Якова Мартиновича Лаврегу. Він жив у селі Почапинці Черкаської области, був репресований, розстріляний 1937 року, проходив по церковній справі. 1997 року Священий Синод Української Православної Церкви приєднав його до лику святих новомучеників черкаських. У газеті „Лисянщина" (25.09.1996) я знайшла статтю „З пам'яті не викреслити" – це розділи з книжки Лева Хмельковського „1937. Книга-документ про репресії комуністичної доби" (Видавництво „Стефанус", 2002). Саму книжку я покищо не знайшла ніде в Києві. У згаданій статті розповідається історія мого прадіда Якова Лавреги і його родича Самсона Лавреги. Я дуже хотіла б знайти архівні матеріяли про мого прадіда".

Уже багато років тривають такі пошуки. Часто вони зумовлені надією що рідні люди, арештовані у 1937-1938 роках у сталінських таборах, пережили репресії. Таку надію підказав людям сам кат – НКВД.

Я теж маю два свідоцтва про смерть арештованого НКВД дідового брата Олімпія. У першому стверджується, що Олімпій помер від тяжкої недуги 1943 року в місцях позбавлення волі, в другому значиться, що його розстріляли відразу після арешту в 1938 році. Брат мого діда був волиняком, воював у війську Симона Петлюри, а потім намагався заховатися від репресій у російському місті Ростові. Не пощастило.

Подвійне зазначення смерти жертв Великого терору 1937-1938 років – не випадок, не помилка. Арештовували вночі, а вранці батьки, дружини, діти починали обхід органів влади з запитаннями, де тепер син чи дочка, чоловік, тато, чи можна йому принести їжу та одяг? Доводилося стояти у довжелезних чергах, щоб почути брутальну, з лайкою, відповідь про те, що побачення і пакунки заборонені. Арештантів розстрілювали негайно, але повідомляти про це рідних було заборонено. Щоб уникнути розпитувань, в органах НКВД з'явилося визначення, що арештованого засуджено на 10 років ув'язнення без права листування.

Певною мірою це заспокоїло стривожене суспільство. Люди були привчені беззастережно вірити „своїй, народній владі". Вони вважали, що без причини не арештовують, не засуджують, а коли вже засудили на 10 років, треба чекати на закінчення терміну і повернення близької людини.

Відомий літературознавець д-р Володимир Поліщук в книзі „Вінок лавровий, вінок терновий" у 2000 році писав про поета Степана Бена (Бендюженка), якого розстріляли в Черкасах вночі 1 листопада 1937 року, а його дружині звично повідомили, що її чоловік засуджений на 10 років без права листування. Коли 10 років минули, їй видали свідоцтво про смерть в'язня 14 грудня 1943 року від бронхопневмонії.

Поява зфальшованих свідоцтв про смерть в'язнів у таборах від різних хвороб була викликана закінченням 10-річних термінів, на які нібито ув'язнювали арештованих впродовж 1934-1938 років. Сім'ї жертв Великого терору розуміли, що одні могли справді померти в сталінських таборах, інші після звільнення могли знайти собі притулок в далеких краях, але чому ж ніхто взагалі не повернувся додому? Відкриття правди про масові розстріли загрожувало владі втратою довіри народу. І кати з НКВД знайшли вихід.

Вигадка походила від начальника спецвідділу НКВД полковника Кузнецова, який у 1945 році звернувся з відповідною пропозицією до народного комісара внутрішніх справ СРСР Лаврентія Берії. Полковник писав: „В майбутньому на запити громадян про місце перебування їхніх близьких родичів, засуджених до вищої міри покарання у 1934-1938 роках колишніми трійками НКВД, Воєнною колегією Верховного суду СРСР з застосуванням закону від 1 грудня 1934 року і в особливому порядку, повідомляти їх усно, що їхні родичі, відбуваючи термін покарання, померли в місцях ув'язнення НКВД СРСР".

Вигадка сподобалася Л. Берії і він наказав своїм заступникам Всеволодові Меркулову, Василеві Чернишову і Богданові Кабулову спільно підготувати відповідний документ. 29 вересня 1945 року ця трійка підготувала проєкт, який негайно набув сили закону. Державні органи заходилися вигадувати місця, дати і причини смерти давно розстріляних жертв Великого терору.

Але наспіла друга, повоєнна хвиля репресій. Нові жертви впали від куль радянських катів. 18 серпня 1955 року президія Центрального комітету Комуністичної партії Радянського Союзу (ЦК КПРС) вирішила продовжити кампанію брехні і доручила голові КГБ СРСР Іванові Сєрову повідомляти сім'ї розстріляних про смерть їхніх родичів від захворювань у виправних таборах. І. Сєров наказав у випадку звертань громадян з запитами про розстріляних реєструвати їхню смерть у відділах запису актів громадянського стану (ЗАГС) і видавати посвідки про смерть з вигаданими датами смерти („визначається в межах 10 років від дня арешту) і причиною смерти („приблизною").

11 січня 1957 року було розроблено навіть форму свідоцтва про смерть, у якому значилося: „За виявленими даними (вписати потрібне прізвище) помер в місцях ув'язнення (вписати дату і причину смерти)". Нову форму впроваджено наказом генерала армії І. Сєрова.

Дати смерти і її причини вигадували при заповненні бланків, найчастіше вказували нелегкі роки Другої світової війни – 1941-1945. Проте у ряді випадків пізніше доводилося робити уточнення. Коли готували радянські енциклопедичні словники у 1958 і 1982 роках, то написали що уродженець Одеси, популярний письменник Ісаак Бабель помер у таборі в 1941 році, тоді як насправді його розстріляли 27 січня 1940 року.

У 1991 році київське видавництво „Радянський письменник" випустило довідник „З порога смерти. Письменники України – жертви репресій", у якому про багатьох літераторів сказано, що вони були розстріляні відразу після арешту, але в ряді випадків усе ще подані вигадки НКВД. Зокрема зазначено, що Дмитро Борзяк помер 1939 року „від невиліковної хвороби", Дмитро Бузько помер у 1943 році „від крупозного запалення легень" (тепер відомо, що він був страчений у 1937 році), Михайло Драй-Хмара помер у 1939 році „від ослаблення серцевої діяльности", Микола Дукин помер у 1943 році „від легеневої хвороби", Дмитро Загул помер „від паралічу серця" у 1944 році, розстріляний у 1938 році Пилип Капельгородський нібито помер у 1942 році „від запалення легень", Володимир Кузьмич помер у 1943 році „від виснаження", страчений у 1937 році Іван Маловічко нібито помер „від запалення легень" у 1942 році. Цей перелік можна продовжити, але варто зауважити, що у ньому значаться лише ті, кого розшукували близькі їм люди. Доля багатьох так і залишилася нез'ясованою.

Прикметно, що одним з перших намагався з'ясувати правду щодо розстріляних голова КГБ СРСР, уродженець села Григорівки Дніпропетровської области Володимир Семичастний. У 1963 році він звернувся до ЦК КПРС з службовою заявою, у якій зокрема писав: „Повідомлення громадянам вигаданих дат і обставин смерти близьких їм осіб ставить органи державної безпеки у сумнівне становище, особливо при оприлюдненні в пресі дат смерти осіб, які мали в минулому заслуги перед партією і державою. Крім того, реєстрація смерти розстріляних осіб за рішенням позасудових органів з наведенням в документах вигаданих термінів їхнього перебування в місцях ув'язнення ставить членів їх сімей у нерівні умови з членами сімей осіб, розстріляних за судом".

(Закінчення на стор. 15)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Лутковську обрали омбудсменом

КИЇВ. — Верховна Рада 24 квітня обрала Уповноваженим парляменту з прав людини Валерію Лутковську, повідомив член лічильної комісії парляменту Ярослав Сухий. 40-річну В. Лутковську підтримали 252 депутати за 226 мінімально необхідних, повідомляє аґенція „Українські новини". В. Лутковська з 25 січня 2011 року займала посаду Уповноваженого Кабінету Міністрів у справах Европейського суду з прав людини. 15 березня Рада не змогла обрати омбудсмена. За кандидатуру В. Лутковської проголосувало 212 депутатів, а за другого кандидата, голову правління Української гельсінської спілки з прав людини й співголову Харківської правозахисної групи Євгена Захарова – 134. 8 лютого закінчилася чергова третя каденція перебування Ніни Карпачової на посаді омбудсмена. Вона займала цю посаду з 1998 року. *(Бі-Бі-Сі)*

Україна іґнорує заклики Вашінґтону

КИЇВ. — Посол США в Україні Джон Тефт 19 квітня скритикував дії української влади в справі Юлії Тимошенко. Виступаючи перед студентами Києво-Могилянської академії, дипломат заявив, що американське правосуддя не має доказів причетности Ю. Тимошенко до вбивства впливового донецького підприємця Євгена Щербаня. Дж. Тефт також визнав, що численні заклики адміністрації США до Президента Віктора Януковича припинити переслідування політичних опонентів залишилися непочутими. „Зараз почався розгляд ще однієї справи (проти Ю. Тимошенко), і я не можу назвати це обнадійливим. Ми продовжуємо спостерігати приклади вибіркового застосування правосуддя і тому ми не бачимо реакції на нашу критику. Але ми продовжуємо наш тиск і сподіваємося, що українська влада зрозуміє нашу позицію в цій справі. Я розумію, що Европейський суд з прав людини розглядає цю проблему і незабаром в Европі матимуть що сказати українській владі", – зазначив Посол Дж. Тефт. Посол також несхвально відгукнувся про успіхи української влади у подоланні корупції. Попри ухвалення парляментом низки антикорупційних законів, країна очевидно демонструє реґрес в цьому питанні, зазначив він: „Україна знаходиться позаду всіх европейських країн в оцінюванні корумпованости. Замість того, щоб сприяти европейській інтеґрації України, країна спустилася в оцінюванні нижче Білорусі, Таджикистану і Уганди. Ці організації, які проводять щорічні дослідження, спостерігають відхід України, а не проґрес в подоланні корупції", – заявив Посол США в Україні. *(„Голос Америки")*

Андріївський узвіз потребує захисту

КИЇВ. — Учасники акції проти руйнування Андріївського узвозу в Києві 21 квітня вимагали резиґнації міського голови Олександра Попова. Декілька сотень осіб пройшли колоною від Михайлівської площі, де раніше відбули віче, по вулицях Трьохсвятительська і Хрещатик до будівлі столичної адміністрації, де також провели невелике віче. Протестувальники несли плякати з написами „Геть режим руйнування!", але без будь-якої партійної символіки. В ході віч учасники скандуючи: „Попова – у відставку!". Того ж дня на Михайлівській площі в Києві біля пам'ятника Княгині Ользі відбулося віче громадськости проти руйнування Андріївського узвозу, там встановили декілька національних прапорів України, а також повісили плякати, на одному з яких написано: „Живи сьогодні так, щоб гідно дивитись у очі завтра". Учасники акції пройшли до будівлі Київської державної адміністрації, де вимагали заборонити будівельні роботи у історичній частині Києва, покарати винних у руйнуванні міста, зокрема притягти до відповідальности керівництво Міністерства культури та Київської державної адміністрації. На думку учасників акції, давати дозвіл на будівництво у історичних зонах міста можна лише після згоди громадськости та ЮНЕСКО. *(„Кореспондент")*

АМЕРИКА І СВІТ

Для Канади А. Шептицький – праведник

ОТАВА. — Нижня палата парляменту Канади – Палата Громад одноголосно визнала прикладом „відданости основним правам людини" діяльність Митрополита Української Греко-Католицької Церкви Андрея Шептицького (1865-1944) під час Другої світової війни. Про це 25 квітня повідомив Конґрес Українців Канади. Пропозицію відзначити діяльність очільника найбільшої релігійної громади Західньої України вніс до парляменту Міністер громадянства, іміґрації і багатокультурности Канади Джейсон Кені. Канадські парляментарії відзначають, що „в найпохмуріший період історії Европи, під час масового вбивства євреїв і нацистської окупації Митрополит Андрей Шептицький вголос виступив проти насильства у своїй проповіді „Не убий". Завдяки його зусиллям врятовані понад 160 євреїв, один з яких був присутній на засіданні Палати Громад парляменту Канади під час ухвалення рішення. *(Радіо„Свобода")*

М. Ромні переміг у п'яти штатах США

ВАШІНҐТОН. — Колишній губернатор штату Масачусетс і підприємець Міт Ромні 24 квітня переміг на первинних виборах (праймеріз) кандидата на пост президента США від Республіканської партії в п'яти штатах – Ню-Йорку, Пенсильванії, Конектикаті, Делавері та Ровд-Айленді. Тепер у М. Ромні залишилося тільки два суперники – Нют Ґінґріч і Рон Пол, однак, у них практично немає шансів отримати необхідну для перемоги кількість голосів. Нещодавно з передвиборного змагу вийшов Рік Санторум, після чого М. Ромні залишився найбільш ймовірним претендентом на висунення кандидатом від республіканців. Для того, щоб формально стати кандидатом, М. Ромні необхідно заручитися підтримкою 1,144 делеґатів з'їзду партії. Переможець республіканських перегонів на виборах 6 листопада буде опонентом чинного Президента США Барака Обами. *(Радіо „Свобода")*

Зменшилося число нелеґалів з Мехіко

ВАШІНҐТОН. — Кількість нелеґальних іміґрантів, що перебралися з Мехіко в США, зменшилася вперше за 40 років. У доповіді вашінґтонського Дослідницького центру„Пю", опублікованому 23 квітня, говориться, що в минулому році в США нелеґально проживали 6.1 млн. мехіканців, що на 900 тис. менше, ніж в 2007 році, коли цей показник досягав максимального значення. Серед причин спаду доповідь називає уповільнення економіки США, що призвело до зменшення робочих місць для„синіх комірців", і збільшення числа депортацій. Деякі мехіканці вважають, що одним з чинників зниження іміґрації також є діяльність злочинних угруповань, які контролюють прикордонні райони на півночі Мехіко. У 1970-их роках США пережили іміграційний бум, коли в країну в пошуках роботи і більш сприятливих соціяльно-економічних можливостей для своїх дітей приїхали мільйони мехіканців. *(„Голос Америки")*

Біля Амстердаму зударилися два поїзди

АМСТЕРДАМ, Голяндія. — Близько столиці Голяндії Амстердаму зіштовхнулися два пасажирські поїзди, у результаті аварії постраждали близько 125 осіб, щонайменше 13 з них отримали серйозні поранення. За повідомленням голяндських чиновників, аварія сталася у передмісті Слотердайк, приблизно в трьох кілометрах від центру столиці, увечорі 21 квітня. Пасажирів евакуювали та доставили до лікарні, деякі з них отримали переломи і травми шиї. Два потяги (один з них – швидкий міжміський, а другий – приміський) зіткнулися лоб в лоб, однак, жоден з них не зійшов з рейок. Про причини випадку покищо нічого не повідомляють. „Ми допускаємо, що у результаті зіткнення багатьох осіб кидало по ваґоні: вони вдарялися об стіни, сидіння та одне об одного", – сказав офіційний представник голяндської поліції Ед Крашевський. Слідчі проводять розслідування, намагаючись з'ясувати, чому поїзди їхали однією колією назустріч один одному. *(Бі-Бі-Сі)*

Корисні зустрічі президента СКУ в Ірляндії

ДУБЛІН. – 29-31 березня президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій здійснив подорож до Дубліну, де представив високопосадовцям Ірляндії актуальні для світового українства питання та ознайомився з організаційним і релігійним життям місцевих українців.

Він мав офіційні зустрічі з міністром з европейських питань Лусіндою Крейґтон та з політичним директором відділу закордонних справ Дейвідом Доноґ'ю. Президент СКУ закликав Ірляндію здійснювати тиск на владні структури України з метою дотримання основних европейських цінностей, а також підтримувати інтеґрацію України до Европейського союзу.

Підтримуючи звернення Асоціяції українців Ірляндії, президент СКУ просив надати можливість складати іспит з української мови як позапрограмного предмета з чужоземної мови в межах отримання атестату зрілости за середню школу.

Програма візити також охоплювала зустрічі з місцевою українською громадою – її провідником Олександром Яворським, парохом Української греко-католицької церкви блаженного Миколая Чарнецького о. Василем Корницьким, з учнями і вчителями української суботньої школи, яку очолює Лариса Мотрук.

СКУ

Євген Чолій з учнями та вчителями української школи в Дубліні, Ірляндія.

Президент СКУ Є. Чолій відвідав Словенію

ЛЮБЛЯНА. – 2-4 квітня президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій здійснив поїздку до Словенії, в ході якої зустрівся з представниками владних структур, українцями та Послом України Миколою Кириченком.

Під час зустрічей з генеральним директором Управління з двосторонніх політичних взаємин Міністерства закордонних справ Мар'яном Ценценом та з генеральним радником з міжнародної політики Гашпером Довжаном президент СКУ наголосив на потребі євроінтеґрації та демократизації України, важливості жовтневих парляментських виборів та необхідності звільнення провідників опозиції Юлії Тимошенко і Юрія Луценка, щоб уможливити їхню участь в цих виборах.

З Послом України в Словенії М. Кириченком президент СКУ обговорив важливість сприяння діяльності місцевих українських організацій.

З життям українців Словенії Є. Чолій ознайомився під час зустрічей з головою і заступником голови Спілки українців Словенії „Берегиня" Галиною Маловшек та Інною Демченко та з представниками Товариства українців „Карпати" – головою Євгеном Петришиним, секретарем Андрієм Гевкою та членом екзекутиви Славком Фігуреком. Йшлося зокрема про ініціятиву щодо встановлення погрудь Тараса Шевченка і перекладача „Кобзаря" на словенську мову Йоже Абраму.

Разом з представниками обох організацій Є. Чолій поклав квіти до погруддя Т. Шевченка в місті Штанієль.

У ході візит Є. Чолій також побував у місті Жалець, де під час зустрічі з заступником посадника Марком Лазником отримав запевнення про безкоштовне надання приміщення для діяльности Спілки українців Словенії „Берегиня".

Є. Чолій також побував у школі на Шевченківському концерті та ознайомився з працями місцевих учнів – переможців у конкурсі на найкращий малюнок до творів Т. Шевченка „Сон" і „Вечір". Цей проєкт було здійснено завдяки ініціятиві спілки „Берегиня" та підтримці з боку директора школи Тетяни Жганк-Межі.

СКУ

Біля погрудь Тараса Шевченка та Йоже Абраму (зліва): Інна Демченко, Галина Маловшек, Войко Маркочич, Андрій Гевка, Євген Чолій, Євген Петришин та Славко Фігурек.

Акція у Верховній Раді на захист Юлії Тимошенко

КИЇВ. – Народні депутати від опозиції 24 квітня розгорнули у президії Верховної Ради України під час засідання парляменту плякат з написом: „Янукович, не вбивай Юлю!". Цього дня голова Верховної Ради України Володимир Литвин звернувся до Генеральної прокуратури України, Державної пенітенціярної служби та Міністерства охорони здоров'я з проханням надати офіційну інформацію щодо стану здоров'я Юлії Тимошенко та ситуації, яка сталася з її перевезенням 20 квітня з колонії до лікарні. Він також звернувся до депутатів-опозиціонерів з проханням зареєструвати проєкт постанови з їхніми вимогами. *(Фото: УНІАН)*

Лист Юлії Тимошенко з Качанівської колонії

24 квітня на веб-сайті Юлії Тимошенко оприлюднено листа Ю. Тимошенко з в'язниці, повний текст якого вміщено нижче.

У п'ятницю, 20 квітня, після завершення робочого дня мені віддали висновок німецьких лікарів П. Гаса та К. Н. Айнґойпля, які зазначили, що я не зможу поправити свій стан здоров'я в кліниці, яку запропонувала українська влада.

Причина не в лікарях. Я вірю українським лікарям та глибоко їх поважаю, знаю, в яких складних умовах вони працюють. І не в обладнанні лікарні – воно відповідає стандартам. Причина в загальній ситуації щохвилинного насилля, знущання, які мені організував діючий Президент України.

Після отримання висновку німецьких лікарів я повідомила начальника колонії (письмово), наглядаючого прокурора та заступника міністра охорони здоров'я (усно), що до зустрічі з моїм захисником Сергієм Власенком, враховуючи зміст висновку, я не можу переїжджати в лікарню. Ми домовилися, що такий переїзд в лікарню відбудеться в понеділок після спілкування з С. Власенком. Але приблизно біля 9-ої год. вечора з тюремної камери, де я перебувала, вивели мою сусідку, а через деякий час після того до мене зайшли три чоловіки кремезної статури. Вони підійшли до мого ліжка, накинули на мене простирадло та почали втрьох стягувати з ліжка, докладаючи грубу фізичну силу. Від болю та відчаю я, як могла, почала захищатися та отримала через простирадло сильний удар кулаком в живіт, мені скрутили руки та ноги, підняли та потягнули в простирадлі на вулицю. Я думала, що наступили останні хвилини мого життя. Від нестерпного болю в спині та страху я почала кричати та кликати на допомогу, але ніякої допомоги не отримала. В якусь мить від страшного болю я знепритомніла і отямилася вже в лікарняній палаті. В стані крайнього стресу я відмовилася будь з ким спілкуватися до зустрічі з моїми захисниками.

Наступного дня я відмовилася від їжі. Але зустріч з захисниками так і не відбулася. Зараз я думаю про те, який безвихідь та безсилля відчуває кожна людина сьогодні, коли стикається з насиллям влади в усіх її проявах. Коли до мене почали застосовувати грубу фізичну силу, я уявила весь відчай тих беззахисних людей, яких жорстоко б'ють, а іноді і вбивають „слуги народу" в численних тюрмах, слідчих ізоляторах, міліцейських відділках, зонах, в підвалах Служби безпеки. Коли в чотирьох стінах, в повній ізоляції від світу, над тобою орудують м'ясники з перекошеними від люті обличчями, і коли ти не знаєш, це кінець життя чи ні – саме в такі хвилини особливо чітко усвідомлюєш, яку ми країну побудували за 20 років незалежности і що ми не маємо права залишити її в такому нелюдському вигляді нашим дітям.

Я припинила їсти 20 квітня тільки з однією метою, щоб привернути увагу демократичного світу до того, що відбувається в центрі Европи, в Україні. І питання не в долі сучасних українських політв'язнів; ми готові стійко та гідно проходити свій шлях, який би він не був. Проблема в іншому – в негайному розумінні, що Президент України неухильно та педантично будує у великій европейській Україні концентраційний табір насильства та безправ'я, доповнюючи цей процес безпрецедентним збагаченням правлячої родини та її оточення за рахунок привласнення державних ресурсів. Треба негайно усвідомити цей трагічний стан речей та негайно це зупинити, застосувавши всі засоби українських та міжнародних можливостей та впливів. Якщо час буде втрачено, буде запізно гасити пожежу.

Я благаю демократичний світ та всі здорові сили в Україні почати негайно діяти та спільними зусиллями ліквідувати цю загальноевропейську загрозу. Саме ліквідувати, бо консервативне лікування ситуації вже неможливе.

Плян, який я пропоную, складається з двох пунктів: по-перше, розпочати публічні міжнародні розслідування всіх корупційних оборудок родини Януковича та його оточення, де були задіяні міжнародні фінансові трансакції та оформлення власности, здобутої незаконним шляхом, на території інших держав.

Я публічно прошу всіх чесних журналістів, провідників громадських рухів, службовців, силовиків та інших небайдужих людей передати мені матеріяли журналістських та інших розслідувань, які чітко доводять міжнародний характер злочинів правлячої верхівки України. Я публічно звернуся до офіційної влади тих країн, в юрисдикції яких проводилися корупційні злочини наших правителів, з проханням провести неупереджені, незалежні розслідування цих злочинів та притягнути до відповідальности винних. Треба розпочати велике очищення України вже зараз.

По-друге, треба докласти всіх зусиль, щоб без революцій, мирно, під час парляментських виборів, усунути авторитарний режим Януковича з усіма його метастазами. Найближчим часом я оголошу звернення до всіх громадян України з поясненням, як це, на мій погляд, можна зробити. Якщо на парляментських виборах народові України завадять усунути цю владу, це означатиме, що доведеться починати нову мирну революцію. Але чого точно не можна робити – це бути мовчазною отарою, яку ведуть на заклання. Поки я жива, я буду цьому протистояти. І ви не дозволите так принижувати Україну, я це знаю…

Ваша Юлія Тимошенко

АМЕРИКА І СВІТ

„Велика двадцятка" підтримає МВФ

ВАШІНҐТОН. — Країни „Великої двадцятки", до якої входять провідні економіки світу, домовилися надати Міжнародному валютному фондові (МВФ) понад 430 млрд. дол. Цей внесок подвоїть суму, яку Фонд, своєю чергою, зможе позичати країнам, чиї економіки перебувають у скруті, зокрема і членам еврозони. На зустрічі міністрів фінансів країн „Великої двадцятки" у Вашінґтоні Китай був серед тих, хто пообіцяв надати гроші, але не уточнюючи, скільки саме. Раніше держави еврозони та Японія запропонували надати понад 300 млрд. дол. Кореспонденти повідомляють, що країни, які розвиваються, вимагатимуть збільшення їхньої ролі у керівництві МВФ в обмін за фінансові зобов'язання. *(Бі-Бі-Сі)*

Куба почала у себе економічні реформи

ГАВАНА, Куба. — Коли Барак Обама 15 квітня перебував на зустрічі провідників Північної та Південної Америки, що проходила у Колюмбії, він наполягав на проведенні демократичних реформ на Кубі перед тим, як США погодяться скасувати 50-річне ембарґо, накладене свого часу на цю острівну країну. Разом з тим Куба сподівається зберегти політичний статус-кво, просуваючи в себе економічні реформи. Зокрема в країні віднедавна дозволили виставляти на продаж нерухомість. Проїжджаючи Гаваною та її околицями, можна побачити реальні зміни. З часу, коли Рауль Кастро перебрав владу на Кубі, він визнав необхідність змін. Тож завдяки запровадженим реформам, за останні півтора року в країні з'явилось багато дрібних підприємців. „Ла Каса" – один з місцевих ресторанів, яких тут з'являється дедалі більше. Тим часом на вулицях Гавани написи запевняють кубинців, що зміни підсилять соціялістичний модель країни. Про це під час візити Папи Бенедикта XVI на Кубу розповідав журналістам віце-президент Державної Ради Маріньйо Муріло, який керує процесами приватизації в країні. Загалом Куба стала більш відкритою для зовнішнього світу. Вільний ринок, як правило, призводить до вільних виборів. І можливо, саме зараз на Кубі закладається фундамент майбутніх політичних змін. *(„Голос Америки")*

Ізраїль утверджується на Західньому Березі

ЄРУСАЛИМ. — Ізраїльський уряд узаконив статус трьох поселень на Західньому Березі Йордану. Поселення, в яких живуть близько 800 осіб, засновані в 1990-их роках, однак, досі залишалися офіційно не схваленими. Палестинці засудили таке рішення, проте ізраїльські посадовиці відкинули звинувачення в тому, що вони, унаслідок, створили перші нові еврейські поселення за більш ніж 20 років. Міжнародна спільнота розглядає всі ізраїльські поселення як незаконні, навіть якщо їх схвалив уряд. Через це питання у 2010 році було призупинено мирні переговори між Ізраїлем і Палестиною. Представник Палестини Саєб Ерекат сказав, що Ізраїль може вибрати або поселення, або мир, але не те й інше одночасно. *(Бі-Бі-Сі)*

Дії Судану це як проголошення війни

ПЕКІН, Китай. — Президент Південного Судану Салва Киїр заявив, що дії сусіднього Судану дорівнюють проголошенню війни. Він зробив таку заяву 24 квітня під час розмов з президентом Китаю Ху Цзіньтао в Пекіні. С. Киїр прибув до Китаю з п'ятиденною візитою, під час якої відкрив нове посольство своєї країни в Пекіні. США, Китай та інші країни закликали Судан і Південний Судан припинити збройні сутички і відновити мирні переговори. 23 квітня Президент Судану Омар аль-Башир заявив, що вже не буде переговорів з Південним Суданом, який розуміє лише мову „зброї і боєприпасів". Представники Південного Судану заявили 24 квітня, що протягом ночі суданські літаки бомбардували район Панакквач. *(„Голос Америки")*

75 років тому скоєно злочин проти українців

28 квітня 1947 року оперативна група „Вісла“, що налічувала близько 20 тис. польських вояків, функціонерів Управління громадської безпеки і громадської міліції, розпочала виселення українців з Лемківщини, Надсяння, Холмщини і Підляшшя. Ця акція означала брутальне заперечення прав людини і мала знищити духовні корені українського народу шляхом його тотального виселення. Вона охопила територію майже 20 тис. квадратних кілометрів, де від часу Київської Русі постійно проживали єдиною спільнотою українці. Того дня шість дивізій Війська Польського оточили українські села, а відділи НКВД СРСР і Чехословацької прикордонної сторожі заблокували кордони на сході і півночі. Всього було депортовано близько 150 тис. українців, яких оселили в Ольштинському, Щецінському, Вроцлавському, Познанському, Ґданському і Білостоцькому воєводствах.

Ще 9 вересня 1944 року в Любліні була підписана угода між урядом Української РСР і Польським комітетом національного визволення про депортацію українського населення з території Польщі, і польських громадян – з території УРСР. Правових основ для депортації не було. Українська РСР не була суб'єктом міжнародно-правових взаємин і не мала жодних повноважень підписувати міжнародно-правові угоди. Тодішнє керівництво Польщі було тимчасовим носієм влади, оскільки справжній уряд Польської держави перебував в Англії. Усе ж сталінська тоталітарна система та польський прорадянський режим намагалися знищити вогнища українського національного руху.

У серпні 1945 року Москва підписала угоду з Польщею про „добровільне“ виселення до 1 млн. українців з Закерзоння.

З вересня 1945 року на територію південно-східньої Польщі було спрямовано три дивізії Війська Польського для переселення українців. В акції також брали участь Міліція обивательська і її добровільний резерв, управління Державної безпеки, селянські батальйони, Національна Військова Організація та інші. Запалали села, сталися жертви. У селах Піскоровичі, Павлокома, Малковичі, Вільшани загинуло 1,243 українці. Згоріли цілком села Завадка, де вбито 32 особи, і Кальниця, де загинуло 20 осіб. Загалом у 1944-1946 роках до Української РСР було виселено майже 500 тис. українців.

Але це був лише початок. Кульмінацією стала Акція „Вісла“, скерована проти українців Закерзоння і відділів Української Повстанської Армії, які обороняли українське населення від насильницького виселення з прадідівських земель, де залишилося ще близько 200 тис. мешканців.

Після примусового виселення деякі господарі і молодь таємно поверталися до своїх осель, доглядали рештки господарки, урожай, щоб запастися хлібом на зиму. Їх відразу забирали в концентраційний табір для українців Явожно, який мав 12 кулеметних веж, три ряди огорожі з колючого дроту, а від дороги – високу стіну з бетону. Табір охороняли понад 300 вояків. Серед в'язнів були жінки і навіть діти. Особливо переслідували священиків, інтеліґенцію. За 20 місяців у таборі було ув'язнено понад 3,000 мирних громадян, з яких 136 осіб за короткий період загинули. В'язні тяжко працювали по 12 годин у дві зміни, при злиденному харчуванні. Спали на дерев'яних нарах. За невиконання норми виробітку в'язнів ставили „на стійку“ з цеглинами в руках, примушували годинами стояти навколішки, замикали в карцер і мучили допитами. Були випадки самогубств на огорожі, по якій проходив електричний струм. На початку січня 1949 року табір перетворили на тюрму для полонених вояків УПА.

3 серпня 1990 року Сенат Польщі засудив насильницьку Акцію „Вісла“, яка залишається однією з найтрагічніших сторінок в історії українського народу.

СТОРІНКА ІСТОРІЇ

Пам'ять про рідне

Василь Шляхтич

Переживши страшне воєнне лихоліття, наш народ вірив, що біда скоро промине і люди зможуть повернутися на рідні місця в лемківських Карпатах. Тим часом польська влада вже мала підступний плян викинути лемків з батьківської землі на польський захід, щоб їх польонізувати, або, як в Улючі говорилося, „сполячити".

Частину населення депортовано в Радянську Україну. Радянські історики писали (дехто й тепер дотримується цього погляду), що це було добровільно. Насправді ж це діялося під примусом.

Коли поляки палили мій рідний Улюч, мама була вагітною мною. Я народився щойно через два місяці, у серпні 1946 року, а село спалили на свято Вознесіння Христового того ж 1946 року. Через несповна рік, весною 1947 року, нас, лемків, яких не вдалося „добровільно" депортувати в Радянську Україну, було насильно переселено Акцією „Вісла" на північні і західні землі Польщі, на яких до часу закінчення Другої світової війни, жили німці. (Серед тих, кого вивезли в Радянську Україну було й троє братів і сестра мого тата зі своїми сім'ями. Їх поселили в місті Калуш і в селі Томашівці, що на Івано-Франківщині). Після 1945 року німців депортовано у Німеччину.

Там, над рідним Сяном, на Підляшші, Холмщині чи Лемківщині наші люди залишили свої церкви, свої поля, свої ліси, свою історію... Деякі залишили хати і майно. А хати і майно Улюча пішло з димом.

Коли викидали нас, (тих, які все таки захотіли залишитися на

(Закінчення на стор. 7)

Ніколи не забудьмо, що значить Акція „Вісла“

На цей рік припадає 65-річчя жорстокої Акції „Вісла“, під час якої влада Польщі насильно переселила 150 тис. українців з їхніх корінних земель – Лемківщини, Надсяння, Холмщини та Підляшшя – на північно-західні польські території. Нижче вміщуємо комунікат Українського Конґресового Комітету Америки з приводу цієї трагічної події і її тяжких наслідків для вигнаних з рідних земель українських родин.

Акція „Вісла“ була ні чим іншим, як етнічною чисткою, котру застосували до українського населення східних польських територій уряди Польщі, СРСР і Чехословаччини, з участю військ цих трьох країн і збройного терору.

Депортування фактично мало початок ще в 1944 році, коли між урядами СРСР і Польщі було підписано „Угоду про взаємний обмін населенням у прикордонних районах“. Текст угоди передбачав, що цей „обмін“ повинен бути добровільним, насправді ж українці не мали жодного вибору, оскільки польська влада задовго до початку виселення позбавляла українців права на землю, закривала українські школи й культурно-освітні товариства, знищувала греко-католицькі церкви, щоб у найкоротший час стерти з одвічних українських країв будь-які сліди української присутности. Повоєнна Польща хотіла стати однонаціональною державою.

Формальним приводом до початку Акції „Вісла“ була смерть заступника міністра оборони Польщі генерала Кароля Свєрчевського від рук українських месників – вояків Української Повстанської Армії.

Як подавали польські офіційні джерела, головною метою Акції „Вісла" було знищити найактивніші сотні УПА на тих теренах і позбавити їх підтримки з боку місцевого українського населення.

Насправді плян польських шовіністів полягав у тому, щоб „вирішити українське питання в Польщі раз і назавжди“. Насильне переселення відбувалось трьома фазами: у 1945 і 1946 роках – до СРСР, та від 28 квітня 1947 року – на втрачені Німеччиною північно-західні землі Польщі. Загалом з українських земель було виселено 500 тис. українців.

Сам процес депортування був антигуманним, жорстоким. Маючи лише дві години на пакування своїх речей, родини змушені були чекати на залізничих станціях протягом багатьох днів, тижнів, перш ніж їх було загнано (разом з худобою) у переповнені вантажні вагони і повезено в невідоме.

Ті, хто чинив опір виселенню або підозрювався у співпраці з УПА, були ізольовані в концтаборі Явожно у Польщі. Багато старших віком людей померли в дорозі через недоїдання, нелюдські санітарні умови. Хто пережив переїзд, опинився на опустошених від німців селах, згідно з наказом: не більше п'яти українських родин в тій самій місцевості.

До 1956 року переселена українська громада не визнавалася польською владою, і депортовані, які намагалися повернутися на свої споконвічні землі, зазнавали арештів. Щойно після 1957 року деяким українським родинам дозволили повернутися на батьківщину.

Сьогодні загарбана Польщею Лемківщина залишається малонаселеною, багато її унікальних українських церков, цвинтарів та національних пам'яток зруйновані або перебувають у стані занепаду.

Український Конґресовий Комітет Америки з сумом згадує цю трагічну сторінку в історії України та вшановує пам'ять усіх українських родин, котрі зазнали насильного відірвання від рідної землі і жорстокої дискримінації в результаті Акції „Вісла“.

Український Конґресовий Комітет Америки

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році **Видає Український Народний Союз**

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“		
Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Система символів не змінилася

Символи комуністичного режиму в Донецькій області законсервовані, а деколи і реставруються, як це сталось з величезним пам'ятником Володимирові Ленінові в місті Єнакієвому під час приїзду Президента України Віктора Януковича на вшанування 90-річчя космонавта Георгія Берегового. 20 років тому в Україні була змінена тоталітарна система на демократичну, але система символів не змінилася.

Імперське комуністичне правління ні у кого не питало згоди на привласнення потрібних для режиму імен вулицям, площам, підприємствам, лікарням, бібліотекам та іншим установам. В Донецьку з 2,200 вулиць імена окремих людей носять 950 вулиць, а 500 з них мають прокомуністичні і проімперські назви. Лише 41 вулицю названо на честь діячів української культури і української держави.

Необхідно негайно повернутись до історичних назв, а деяким вулицям дати нові імена, переназвати в Донецьку площі імені Леніна, Дзержинського, Бакинських комісарів та інші, вулиці Артема, Постишева, Ленінський проспект, проспект Ілліча, Кірова, Петровського, Куйбишева та інші.

Зняти старі назви з обласної бібліотеки ім. Крупської, з дитячої бібліотеки ім. Сергія Кірова, з медичного університету ім. Максима Горького і так далі.

З дев'яти районів Донецька „непартійну назву" має тільки Київський. Я неодноразово пропонувала розпочати очищення Донецька від комуністичної символіки і восьми районам дати інші імена: Будьонівський район назвати Козацьким, Ворошиловський – Центральним, Калінінський – Лівобережним, Кіровський – Рутченківським, Петровський – Свято-Вознесенським, Пролетарський – Чумаківським, Куйбишевський – Смоляниновським і Ленінський – Юзовським.

Пам'ятники Ленінові (їх тільки в Донецьку декілька десятків) та іншим комуністичним діячам необхідно перевезти в парк біля краєзнавчого музею, створивши там „Музей комунізму" та відкривши для туристів екскурсійний маршрут для ознайомлення з цими символами, як означкою мистецтва комуністичної доби, а також цивілізованого ставлення до пам'ятників. Художньої цінності вони не мають ніякої.

З членів Громадської ради при обласній державній адміністрації необхідно створити ініціативну групу, яка б разом з адміністрацією, міською радою, істориками, краєзнавцями, дослідниками Донеччини дала нову оцінку ери комунізму на Донеччині, чітко відмежувавшись від злочинів тоталітарного режиму, і склала плян ліквідації символів комуністичного режиму в Донецьку і в Донецькій області.

Марія Олійник,
член Громадської ради
при обласній державній адміністрації,
голова обласної організації Конґресу
українських націоналістів,
Донецьк

До 70-річчя УПА видадуть календар

У Рівному розпочато мистецько-історичний проєкт „12 історій про УПА", присвячений 70-ій річниці створення Української Повстанської Армії. Її перші загони „УПА-Поліська Січ" у 1942 році з'явилися саме на Рівненщині.

Написати свою історію, присвячену цій темі, у віршах або прозі організатори проєкту запросили також молодь – студентів та школярів. „Сьогодні найважливішою для молоді є наша пам'ять про конкретні події, почуті від друзів та знайомих, які мали рідних в УПА", – вважає заступник міського голови Галина Кульчицька.

Надихнути авторів на творчість мають 12 живописних сюжетів, виконаних місцевим художником на теми УПА. Найкращі розповіді до цих картин та фотографії самих картини будуть надруковані у настінному календарі, який плянують видати до 14 жовтня, коли офіційно відзначатимуть 70-річчя УПА.

Анна Ступчук,
студентка Національного
університету „Острозька академія",
Рівне

Надійшли святкові вітання

У Великодні дні до редакції „Свободи" надійшли численні вітання від читачів, дописувачів, приятелів тижневика. Вітальні листи і картки надіслали з України Міністер закордонних справ Костянтин Грищенко, о. Василь Пишний з Дніпропетровської области, о. Ігнатій Воловенко з Донецька, Марта Осадца зі Львова, Олена Ганцяк-Каськів, голови обласних об'єднань „Просвіта" Володимир Семистяга з Луганська і Олег Ткаченко з Запоріжжя, Черкаський обласний центр соціяльно-психологічної реабілітації дітей, Фідель, Оксана і Дарина Сухоноси з Дніпропетровська, Володимир Грабовський з родиною з Дрогобича, а також з Торонто – Марія і Євген Рипани, голова видавництва „Літопис УПА" Мирон Лущак та адміністратор Микола Кулик, з Арґентини – голова Українського культурного товариства „Просвіта" Роман Назарик і секретар Наталія Гоцалюк, ряд інших. А Петро Матула з Вашінґтону надіслав побажання: „Українці! Рятуймо себе, бо нас знову нищать. Принципово говорімо українською мовою! Будьмо взаємно доброзичливі!".

Редакція щиро дякує усім за вітання і побажання добробуту.

Пам'ять про...

(Закінчення зі стор. 6)

рідних землях) з рідного гнізда, забороняли забирати такі речі, як вишиванки, молитовники, писані кирилицею, ікони чи друковане рідне слово. А везли нас у незнану тоді чужину як злочинців, як бандитів, в худоб'ячих вагонах. Багато, багато днів везли нас в незнану чужину.

Нині знаю, що подібне робила радянська влада в Україні та і в цілому Радянському Союзі, коли без слідства і суду карала і вивозила в жорстокий спосіб невинних людей до Сибіру.

Поляки чинили це тому, щоб нас асимілювати, тому на поселеннях в одному селі залишали по одній-дві родини. Щоб ми не творили групи, яка спілкується між собою рідною мовою. Там, де нас поселили, не було наших шкіл, де б можна було вивчати рідну українську мову, не було святинь – церков, не було священиків... Багато греко-католицьких душпастирів відігнали від своїх громад. Єдиним священиком, який не покинув своїх вірних, був блаженної пам'яті о. Ріпецький, за якого душу всім нам, лемкам, в подяці треба молитися.

Всетаки наші люди зустрічалися і бесідували „по-свому", бодай не польською мовою. Літературну знали лише одиниці, бо в довоєнній Польщі шкіл з українською мовою також було мало, а свідомих людей ще перед війною діюча тоді влада виловлювала і вивозила до концтабору в Березі Картузькій, а тих, кому пощастило уникнути ув'язнення, вже під час акції „Вісла" нова польська влада кидала в концтабор у Явожно. Там страждали також священики – як греко-католицькі, так і православні. Майже 400 наших людей там загинуло, до останньое миті життя тримаючись за своє – за рідну мову, рідну пісню, рідну віру.

Таке тривало до 1956 року. Щойно від 7 квітня 1956 року перестав діяти закон „Lex Grabski", прийнятий 1 жовтня 1924 року, тобто ще в санаційній Польщі. Запанувала маленька відлига. Влада дозволила нашим людям трішечки промовити офіційно рідним словом, виникло Українське Суспільно-Культурне Товариство (УСКТ). Виникли різні гуртки, в яких можна було збиратися нашим людям. Люди гуртувалися, зустрічалися, співали, тішилися...

Знову народилася надія, що повернемось на своє, рідне. Вже починали виходити з підпілля наші священики і за згодою польських церковних влад в декотрих костелах могли надавати священичу обслугу українцям їхньою рідною мовою і в рідному обряді. Але не обійшлося без того, щоб деяким полякам це не подобалося: мовляв, віра в Бога в нас така сама, навіщо витрачати гроші на те, щоб їхати до міста на свою Святу Літургію, коли в селі правиться Служба Божа зрозумілою для всіх польською мовою. А були і такі ксьондзи польські, які після латинської Служби Божої дозволяли нашим людям „поспівати" церковних пісень „по-свойому", тобто українським діялектом рідного Надсяння чи Лемківщини. Деякі повірили в добру інтенцію тих ксьондзів і не їхали на свою Літургію. І з таких наших людей більшість скоро сполячилася.

В 1947 році акція „Вісла" викинула нас, майже 150 тис. осіб, з рідних земель на так звані „ziemie odzyskane", тобто повернуті Польщі землі опісля закінчення Другої сітової війни, щоб нас асимілювати. Нині бачимо, що це полякам вдалося. Більшість заляканих або малосвідомих українців асимілювалася і, на жаль, цей процес триває.

Коли почав виходити в Польщі україномовний тижневик „Наше Слово", – Боже, як тішилися наші люди з цієї газети! Як тішилися з першого післявоєнного маленького календаря! В „Нашому Слові" була „Дитяча сторінка", яка з часом прийняла назву „Світанок". Під тим заголовком виходить по нинішній день. Також одна сторінка присвячена лемкам, які присилають свої статті на лемківських говірках. В перших примірниках газети найбільше дописів було про повернення на рідні землі. Щоправда, всі часописи були цензуровані, але всетаки повинен сказати, що в „Нашому Слові" було більше свободи відносно національного відродження, ніж в українськомовних газетах в Україні.

Знаю, що багато наших людей передплачувало варшавське „Наше Слово" своїм рідним в Україні. Робив це також мій тато. Можу це сказати, бо мій тато мав в Україні трьох братів і сестру, з якими листувався. Вже у 1960-их роках вони приїздили до нас у гості. Коли мав приїхати перший раз до нас з України татів брат Михайло, то попередньо в листі запитав тата, що має привезти у подарунок. Тато написав йому – привези для мого сина український буквар. І стрийко (бо так ми звали брата мого тата) привіз. Боже, як я тішився з того букваря!

Від 1956 року тішить українське населення Польщі „Український Календар" – книжкове видання, в якому, крім соціялістичної пропаґанди, вміщувалися спогади про наше минуле, нашу історію, культуру і традицію. Всюди там, де жило наше населення, були творені ансамблі і хори. Поставали можливості навчання української мови всюди, де були відповідні люди (вчителі), які могли це робити, і свідомі батьки, які охоче посилали своїх дітей.

В тому ж 1956 році почали діяти в Польщі загальноосвітні ліцеї, в яких дітей почали вчити української мови та історії: один – в північній, другий – в західній Польщі. Завдяки їм зростала наша інтеліґенція, поставали з неї майбутні вчителі і священики.

Нині, коли є вільними і Польща, і Україна, звертаюсь до усіх наших людей: пам'ятаймо нашу історію, передаваймо її новим поколінням, нашим синам і внукам.

10 вересня кожного року всі небайдужі до рідних коренів з'їзджаються до Явожна, стають під монументом зі своїми священиками помолитися за душі невинних жертв війни і повоєнних нещасть.

Явожно, Польща

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Амелія та Ерік Річарди, діти Тані та д-ра Скота Річардів, з Френклін-Парку, Пенсильванія, – нові члени 172-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечили бабуся Галя та дідусь Євген Мандзії.

Тимко Гевко та Андрійко Гевко, сини Ліси і Марка Гевків, з Ен-Арбору, Мишиґен, – нові члени 174-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечили бабуся Наталія та дідусь Любомир Гевки.

Іруся Симсон, доня Анети Гевко-Симсон і д-ра Михайла Симсона, з Ріджфілду, Конектикат, – нова членка 174-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуся Наталія та дідусь Любомир Гевки.

Добре відзвітувала Кредитова кооператива СУМ

Володимир Козіцький

ЙОНКЕРС, Ню-Йорк. – Загальні 48-мі річні збори Кредитової кооперативи Спілки Української Молоді відбулися 17 березня. Збори відкрив президент кооперативи Володимир Козіцький, який привітав Владик Павла Хомницького та Василя Лостена, о. пароха Кирила з дружиною, представників уряду України і сусідні кредитові кооперативи. Ведення зборів він передав голові Ради директорів Андрієві Горбачевському.

А. Горбачевський попросив секретаря Любомира Щура зачитати список 24 померлих членів. Присутні встали та вшанували їх пам'ять хвилиною мовчання.

Далі А. Горбачевський попросив Владику П. Хомницького почати збори молитвою.

Першим звітував про загальний стан кредитівки В. Козіцький. Він вказав, що активи зросли на 12 млн. дол. і на кінець 2011 року досягли 257 млн. дол., резервний фонд збільшився до 39 млн. дол. Чистий зиск досягнув 1.5 млн. дол.

Скарбник-управитель Ігор Макаренко проаналізував стан та перспективи кредитівки.

За Кредитову комісію звітував її голова Мирон Дашко. Комісія виділила 175 позичок на суму 27 млн. дол.

Від Контрольної комісії звітував голова Іван Оліярчик. Він вніс пропозицію схвалити звіти, яку присутні одноголосно прийняли.

З привітаннями виступили Владика П. Хомницький, перший заступник Постійного представника України при ООН Євген Цимбалюк, який зачитав листа від Посла Юрія Сергеєва, голова Ради директорів Централі українських кооператив Америки Богдан Курчак, який одночасно привітав учасників зборів від Світової Кооперативної Ради та Кредитової кооперативи „Самопоміч" Ню-Йорку. Промовляли також від Української Національної Федеральної кредитівки Всеволод Саленко, від Кредитової кооперативи „Самопоміч" Ню-Джерзі – голова дирекції д-р Костянтин Ваньо.

Цього року закінчили свою каденцію А. Горбачевський, Андрій Бурчак та Ярослав Кіцюк, а в Кредитовій комісії – М. Дашко. Номінаційна комісія у складі І. Оліярчика, Лідії Яцевич та Ігоря Шевчука запропонувала перевибрати уступаючих членів дирекції та Кредитової комісії. Запропонований список кандидатів був прийнятий одноголосно.

В. Козіцький попросив Владику В. Лостена до кінцевої молитви та посвячення трапези.

На першому засіданні Дирекція Кредитової кооперативи СУМ розподілила обов'язки: головою став А. Горбачевський, першим заступником – Стефан Шульган, другим заступником – Стефан Капітула, скарбникомуправителем – І. Макаренко, секретарем – Любомир Щур, членами – А. Бурчак, І. Оліярчик, Ярослав Кіцюк–молодший та Роман Козіцький.

Кредитова комісія: голова – М. Дашко, члени – Петро Барна, д-р Василь Коцур, Ярослав Гац і Петро Муль.

Контрольна комісія: І. Оліярчик, члени – Леся Щур та Тиміш Ганкевич.

Збори „Самопомочі" в Ню-йорку засвідчили її успішність

Президія зборів (зліва): Посол Юрій Сергеєв, Владика Василь Лостен, Владика Павло Хомницький, Андрій Юзенів, Богдан Курчак, Стефан Качарай, Катерина Попович, Богдан Савицький, Ірена Чабан.

НЮ-ЙОРК. – 18 березня відбулися 61-ші річні загальні збори Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" в Ню-Йорку, які відкрив голова Ради директорів Стефан Качарай. Єпископ Стемфордської єпархії Української Католицької Церкви Павло Хомницький провів молитву і благословив зібрання. Для дальшого ведення програмою С. Качарай запросив президента кредитівки Богдана Курчака.

Хвилиною мовчання вшанували пам'ять членів кредитівки, які відійшли у вічність.

Секретар Ради директорів Андрій Юзенів прочитав протокол попередніх зборів.

Президент Б. Курчак представив звіт роботи управи і дирекції за 2011 рік. Він відзначив, що, незважаючи на складні і конкурентні обставини та тривожний стан американської економіки, спричинений ґльо-

(Закінчення на стор. 17)

Відбувся баль інженерів у Філядельфії

Дебютантки та ескорти (зліва): Наталка Міджак і Адріян Долинай, Віра Пенкальська і Борис Хабурський, Вікторія Шуст і Лука Захарчук, Софія Фаріон і Олекса Рибчук, Ніна Кернз і Гриць Ґудзяк, Марія Плешкевич і Максим Прибила, Катруся Васьків і Зенко Смит, Меляся Клюфас і Максим Зварич. (Фото „C&C Photographers")

Петро Гевка

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 4 лютого у балевій залі готелю „Радісон" відбувся традиційний – вже 58-ий – баль Філядельфійського відділу Товариства українських інженерів Америки (ТУІА).

Баль складався з коктейлю, презентації дебютанток, бенкету і танцювальної забави за участи оркестри „Ворони".

Д-р Петро Гевка, голова Відділу ТУІА, відкриваючи імпрезу, привітав присутніх гостей та представив конферансьє Таїсу Гевку і Марка Чуму.

Відтак почалася презентація дебютанток і їхніх ескортів, яких представили конферансьє. Ними були (в дужках подано ескорта): Катруся-Анна Васьків (Зенко Смит), Ніна-Вікторія Кернз (Гриць Ґудзяк), Меляся-Марія Клюфас (Максим Зварич), Наталка-Анна Міджак (Адріян Долинай), Віра-Богданна Пенкальська (Борис Хабурський), Марія Плешкевич (Максим Прибила), Софія-Соломія Фаріон (Олекса Рибчук) та Вікторія-Алекса Шуст (Лука Захарчук).

Д-р П. Гевка привітав кож-

(Закінчення на стор. 17)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

У Випані представили книгу про лемків

Учасники зустрічі (зліва): Стефан Косцьолек, Теодор Пиз, Микола Хома, Стефан Гованський, Тарас Гунчак, Марія Дупляк, Алла Куцевич, Василь Гаргай, Зенон Галькович. (Фото: Левко Хмельковський)

Левко Хмельковський

Фундація дослідження Лемківщини. „Zakerzonnia. Ethnic Cleansing of the Ukrainian Minority in Poland. 1944-1947". Упорядник і редактор Тарас Гунчак. Кліфтон, Ню-Джерзі. „Компутопрінт". 2012. 288 стор.

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – В Українському американському культурному центрі Ню-Джерзі 25 березня Організація оборони Лемківщини (ООЛ) в Америці та Фундація дослідження Лемківщини (ФДЛ) провели презентацію книги„Zakerzonnia. Ethnic Cleansing of the Ukrainian Minority in Poland. 1944-1947". Книга стала першим виданням англійською мовою про етнічну чистку проти лемків у 1944-1947 роках. Видання присвячене 65-ій річниці антиукраїнської акції „Вісла". Книгу впорядкував і відредаґував професор-емерит Ратґерського університету Тарас Гунчак.

Презентацію відкрив голова Крайової управи ООЛ Зенон Галькович, який з подякою відзначив велику і складну працю Т. Гунчака, завдяки якому вдалося здійснити важливий проєкт, метою котрого є поширення в американському суспільстві і у світі інформації про трагедію лемків.

У 1945-1946 роках польське військо за участи вояків НКВД СРСР (акцію очолив комісар державної безпеки, заступник командувача Першим Білоруським фронтом Іван Серов) виселило більшість лемків до Української РСР, а у квітні 1947 року вивезло решту їх на західні землі Польщі. Про це розповіли у книзі Т. Гунчак, Роман Дрозд, Тімоті Снайдер, Євген Місило, Діяна Гованська-Рейлі, Микола Дупляк. Переклали статті англійською мовою Євген Ладна, Володимир Грицик і Тарас Шмайгер. Мовну консультацію надала Тамара Корнелісон, а видання здійснила Марія Дупляк.

У книзі вміщено перелік географічних назв українською і польською мовами, мапу Польщі з зазначенням лемківських земель, добірки документів щодо акції „Вісла", а також світлини уцілілих лемківських церков.

Під час презентації Т. Гунчак зазначив, що нова книга є документом про життя частини українського народу і підкреслив, що лемки, на відміну від багатьох національних меншин, не асимілювалися, не втратили своєї української ідентичности. Це явище Т. Гунчак назвав справжнім дивом, яке сталося завдяки тому, що в душах лемків завжди жила Україна. Він також відзначив велику допомогу у здійсненні проєкту Миколи Дармохвала і М. Дупляк.

На презентації було висловлено пропозицію видати мапу з зазначенням лемківських поселень, яка мала б попит серед лемківської молоді в Америці.

Окрасою зустрічі став виступ солістки-бандуристки Алли Куцевич, яка виконала поетично-музичну композицію з залученням народних дум, а потім співала лемківських пісень на велике вдоволення присутніх.

Т. Гунчак підписав книжки, придбані учасниками презентації. Їм було також запропоновано документальний фільм „Вогонь і зброя" – про діяльність Української Повстанської Армії на Закерзонні.

Голова ФДЛ Стефан Гованський з подякою оголосив про закінчення зустрічі

Книгу „Zakerzonnia" можна придбати поштою за 30 дол. (з пересиланням), вославши чек для ODLWU на адресу: ODLWU (Book), P. O. Box 7, Clifton, NJ 07015. Можна також звернутися до організаційного референта Василя Гаргая на тел.: (973) 772-3344.

Академічним вечором вшановано Ярослава Стецька

МЮНХЕН. – 31 березня в Українському Вільному Університеті відбувся академічний вечір, присвячений 100-літтю від дня народження Ярослава Стецька.

Вечір відкрила ректор УВУ, проф. д-р Ярослава Мельник. Привітавши учасників конференції, а також гостей з різних країн Евросоюзу, України, Канади та США, вона наголосила на важливості збереження пам'яті про особистості, які відіграли визначну ролю в історії українського народу.

Програму академічного вечора склали п'ять доповідей, у яких висвітлено різні аспекти діяльности Я. Стецька. Першу – „Життєвий шлях Ярослава Стецька" виголосив канцлер УВУ, проф. Микола Шафовал, директор Інституту німецько-українських взаємин, автор монографії про Я. Стецька (вийшла еспанською мовою в 1988 році), який наголосив на потребі осмислення всіх періодів новітньої української історії, у тому числі на необхідності написання наукових біографій визначних постатей новітніх визвольних змагань.

Другу доповідь – „Ідейний шлях Ярослава Стецька" виголосив Андрій Гайдамаха, колишній голова Проводу ОУН, відомий публіцист і дослідник ідеологічних питань українського націоналізму. А. Гайдамаха охарактеризував ідейні погляди Я. Стецька на основі його неопублікованих праць. Доповідач також поділився спогадами про Я. Стецька, з яким йому пощастило співпрацювати.

З доповіддю „Міжнародна діяльність Ярослава Стецька" виступив Стефан Романів, голова ОУН і Генеральний секретар Світового Конґресу Українців. Він зосередив увагу на двох паралельних аспектах міжнародної діяльности Я. Стецька: на ідейному підґрунті його діяльности й на конкретних політичних заходах. Таким чином, слухачі змогли отримати реальне уявлення про діяльність Антибільшовицького бльоку народів (АБН), Світової антикомуністичної ліґи (ВАКЛ) та Европейської ради свободи (ЕРС).

Відтак голова Головної управи Ліґи українців Канади Олег Романишин торкнувся теми „Ярослав Стецько та суспільно-громадський сектор", представивши шлях створення „Світового українського визвольного фронту" та діяльність, яку розгорнули громадські, жіночі, молодіжні та наукові установи, що входили до цієї організації.

Останнім на симпозіюмі виступив Аскольд Лозинський, голова Світової конференції українських державницьких організацій (СКУДО), колишній президент Українського Конґресового Комітету Америки та колишній президент СКУ. У його доповіді на тему „Ярослав Стецько у радянській публіцистиці" прозвучала емоційна характеристика Я. Стецька та його політичного оточення, підготована на основі вибраних радянських статтей, карикатур і поезій, які відзначалися неґативним, викривленим висвітленням діяльности і постаті Я. Стецька.

На завершення вечора проф. Я. Мельник, відзначивши успішну роботу конференції, присвяченої пам'яті Я. Стецька, наголосила на тому, що УВУ завжди відкритий для наукової співпраці та представлення на його форумі важливих політичних й історичних питань.

Пресове бюро Українського Вільного Університету

Ольга Ільків: „Для України треба жити"

Наталя Поважнюк

МОНРЕАЛЬ. – 26 лютого року велика українська громада відзначила Свято Героїнь – в пам'ять про повстання політичних в'язнів у таборі Кінґіру, коли кривавий сталінський режим послав проти беззбройних жінок танки. Свято Героїнь стало логічним продовженням благодійного вечора вшанування героїв-націоналістів „Червона Калина", що відбувся 20 жовтня 2011 року в будинку Українського національного об'єднання.

Фонди, зібрані тоді, були розподілені між українськими ветеранами визвольних змагань, серед яких була й Ольга Ільків, колишня зв'язкова Головного Командира Української Повстанської Армії Романа Шухевича. В знак подяки за допомогу вона подарувала українській громаді провінції Квебек книгу під назвою „У тенетах двох закриток". Ця книга й надихнула мене на спеціяльну розмову з визначною українкою.

– Якої Ви думки про сучасну молодь?

– Різна зараз молодь є. Одні мають віру і мужність бути націоналістами, а є такі, що лише задовольняють свої матеріяльні потреби. Але ж націоналізм – то голос нації, найвища форма патріотизму. Найкраща частина нашої молоді – то запорука свободи і незалежности України... Наша багата земля у багатьох сусідів викликає заздрість, а заздрість – то шлях до ненависти, підлости, підступів... Підлість серед своїх багато нам біди принесла. 20 років самостійности, а й досі нема почуття розради... Але найгірші – „ніякі". Бо навіть у „червоних" була ідея. В українців теж є вічні ідеї. А ці „ніякі" не мають нічого, торгують честю, гідністю, народом.

– Як Вам вдалось пережити ув'язнення в ізольованій камері?

– Я дуже вірю в Бога. Я віддала себе і своїх дітей під опіку Божої Матері, і гаряча молитва до неї спасла мене і моїх дітей.

Віра – велика справа. Ніхто нас не переможе, якщо у нас є віра. Хто вірить – він щасливий. Такі люди довго живуть на світі повноцінним життям, відчувають усю красу цього світу, мають надхнення творити, цінувати мистецтво. Бо Бог є творцем, і людина в душі прагне бути на Нього подібною. Бездуховність страшніша від пекла, вона не має виходу нікуди.

– Як склалась доля Ваших дітей?

(Закінчення на стор. 17)

Вшанували пам'ять Тараса Шевченка

НОРТ-ПОРТ, Фльорида

Віра Боднарук

Громадський комітет вшанував пам'ять Тараса Шевченка святковою програмою 25 березня, на яку прибула численна публіка. При вході до залі було виставлено книжки та художні твори Кобзаря.

Голова комітету Дарія Томашоська привітала гостей та розповіла про ролю Т. Шевченка у пробудженні українського народу.

Об'єднаний хор під керуванням Люби Добровольської-Інґрем, при супроводі на фортепіяні Ореста Лазора, виконав „Заповіт", „Думи мої", „Учітеся, брати мої" та „Реве та стогне Дніпр широкий". Вірш „Село" деклямувала маленька Валя Томашоська, тріо Ліда Бойко, Уляна Стадник і Тарас Шкандрій виконали пісню „Садок вишневий коло хати", Т. Шкандрій заспівав „По діброві вітер виє", а Галина Король деклямувала „Гамалію".

Надзвичайно цікавою точкою програми була інсценізація поеми „Наймичка", ролю якої виконувала Галя Ліснича при співпраці Олі Ґронь (диктор), Богдана Боднарука (Марко-син), Наталки Гончарук (Катерина-невістка), Марії Никитин (бабуся) і Т. Шкандрія (дідусь). Сцена була удекорована, як селянська хата та своїм тлом мала „село"ы.

У підготуванні програми брали участь Клара Шпічка, Рома Гуран, Л. Бойко, Оксана Лев, Г. Ліснича, Д. Томашоська, Євген Томашоський, Віра Боднарук.

Співає Валя Томашоська. (Фото: Віктор Лісничий)

ЗЕЛЕНА ҐУРА, Польща

Василь Шляхтич

31 березня у своїй домівці при вулиці Красіцького українці краю, в тому числі й лемки, які вважають себе дітьми великого українського народу, вшанували, як і кожного року, пам'ять Великого Кобзаря – Тараса Шевченка.

Відкрила імпрезу голова Любуського Об'єднання Українців Стефанія Явірницька. Відтак зеленоґурський мішаний хор „Калина" під орудою Марії Гузар „Заповітом" Т. Шевченка розпочав свій концерт. Коли зазвучало „Як умру, то поховайте..." , всі присутні встали і врочисто слухали.

На переміну були рецитації віршів поета і пісні на його слова.

Молодий талановитий зеленоґурський скрипаль Яків Прибитня майстерно виконав в'язанку мелодій з світової клясики, а коли почав грати пісню „Рідна мати моя...", вся заля почала співати разом з музикантом.

Доповідь про Т. Шевченка-художника прочитав Степан Семенюк. Він сказав про життя нашого ґенія багато такого, що було відомо далеко не всім присутнім. Наприкад, те, що прізвище поетового батька було подвійне – Грушівський-Шевченко, і Тарас у дитячі роки носив першу половину прізвища, а згодом – тільки другу.

С. Семенюк коротенько, але дуже цікаво перейшов через увесь життєпис великого поета і зупинився на тому, що спадщина Т. Шевченка-художника нараховує понад 1,000 картин, з чого до нашого часу збереглося 835: акварелі, портрети, графічні твори і ґравюри. Свою доповідь С. Семенюк вдало ілюстрував репродукціями картин Т. Шевченка, і вони з вдячністю сприйнялися як своєрідна мистецька виставка.

На цьому Шевченківському святі автор цих радків відважився прочитати власні вірші, присвячені Т. Шевченкові і страдженній долі українського народу.

В Зеленій Ґурі прозвучала музика у виконанні чотирьох хорів

Василь Шляхтич

ЗЕЛЕНА ҐУРА, Польща. – Під час Різдвяних свят парафіяни Української греко-католицької церкви Покрови Пресвятої Богородиці мали нагоду насолоджуватися рідними колядами, з якими відвідав церкву камерний хор з Івано-Франківська. 14 січня, після Літургії, хористи з України дали концерт народних пісень і колядок. Коли вони закінчили свій чудовий спів, парафіяни обдарували їх тривалими оплесками.

Парох о.-митрат Юліян Гойняк подякував за прекрасний спів і закликав гостей з України відвідувати українців на чужині, нести їм рідне слово і пісню.

Івано-Франківськ і Нова Сіль – міста-побратими, тож гості з України приїхали на запрошення старости Нової Соли, який привіз їх на свята до Зеленої Ґури.

15 січня, вже уп'яте, з ініціятиви о. Андрія Дудри, пароха Православної церкви під покровом св. Миколая, у залі університету прозвучав хоровий спів коляд для всієї Любуської землі. Виступили три хори: чоловічий хор Православного братства з міста Горлиць, що на Лемківщині, мішаний хор „Калина", що діє при зеленоґурській управі Об'єднання українців і об'єднання лемків, а також хор Православної молоді з Підляшшя.

Хори співали українські народні і сучасні коляди, колядки і щедрівки. Їх слухали не тільки українці, але також поляки та представники інших національних і етнічних меншин, які проживають на Зеленоґурщині.

Серед гостей були православний і римо-католицький владики, священики – православні, римокатолицькі та інших християнських віросповідань, представники влади Зеленої Ґури, Любуського воєводства та підприємств, що діють на тій території. Були також голови організацій національних меншин, зокрема Стефанія Яворницька – голова Зеленоґурського об'єднання українців у Польщі. З добрим словом вийшов на закінчення хорового свята о. А. Дудра.

Виступає мішаний хор „Калина" з Зеленої Ґури.

Український спів звучав у Галілеї

Співають Світлана Княжевська і Каріна Шакір. (Фото: Михайло Глаз)

Світлана Глаз

КАРМІЕЛЬ, Ізраїль. – В ізраїльському містечку на північних пагорбах Галілеї уже звикли до вечорів української пісні і поезії, до вечорниць, на яких виступає вокальний ансамбль „Посмішка", котрим керує колишня киянка Зіна Гуревич. Вона навчає вокалу та прищеплює любов до українського слова, музики і народних традицій не лише дорослих, але й дівчаток та хлопчиків. Юні карміельці ставали переможцями ізраїльських конкурсів молодих виконавців. Українські пісні у їхньому виконанні звучали у телевізійних- та радіопрограмах. 1 квітня окрасою вечора „На хвилях пам'яті" в одній з найбільших заль став виступ наймолодшої учасниці концерту Каріни Шакір, яка разом з корифеєм ансамблю Світланою Княжевською виконала пісню про скрипаля. Дівчинці ледве дев'ять років, але вона має чудові вокальні здібності, володіє українською мовою, якої навчає її бабуся Лариса Сорокіна. Родина приїхала до Ізраїлю з Черкас в 1997 році і ніколи не забувала, звідки її коріння. Вдома онуки чують українську мову, пісні, знають багато традицій, уміють крашанки фарбувати.

Вишиванки, в яких співав дует, і оформлення сцени виконала С. Княжевська. Її винахідливості немає меж. Щоразу це нові візерунки, якими прикрашена сцена і які дають нове, притаманне лише даній тематиці, прочитання того, що глядач бачить і чує. У репертуарі С. Княжевської багато українських пісень, але найулюбленіші „Степом, степом" і „Ой. летіли дикі гуси". С. Княжевська народилася в Біробіджані, звідти приїхала до Ізраїлю, а на запитання, звідки має любов до української мови та пісень, розповідає про подружку, яка і на чужині завжди говорила українською мовою. Від неї і навчилася.

Бурхливими оплесками присутні в залі зустріли виконання Петром Воровським пісні київського композитора Ігоря Поклада на слова єрусалимського поета Ігоря Бараха „Кохана". Партію на роялі виконувала колишня жителька Херсону Вікторія Руцкіна-Вакула, яка є режисером всіх концертів вокального ансамблю. П. Воровський народився на Київщині, за фахом – ресторатор.

Того вечора прозвучали сумні, веселі і ліричні твори, які повернули вже літніх людей у молоді роки, нагадали про міста і села, де вони народилися і жили.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Концерт клясичної музики

МОРІСТАВН, Ню-Джерзі. – 3 квітня у залі міського театру відбувся концерт клясичної музики у виконанні Лариси Крупи-Слободяник (фортепіяно) і Ванди Ґловацької (віолончеля). Прозвучали сонати для віолончелі і фортепіяна Людвіґа ван Бетговена, Клода Дебюсі і Сергія Рахманінова. На фото: Л. Крупа-Слободяник (праворуч) і В. Ґловацька під час концерту. *(Фото: Левко Хмельковський)*

Самодіяльний театр народився в Сієтлі

Володимир Мигович

СІЕТЛ, Вашінґтон. – Цікава подія з життя молоді українського християнського центру „Благодать”, де одним з наставників молоді стала богослов, психолог і викладач української мови та літератури Наталя Занюк, вийшла за рамки церковної громади. Вирішено показати інсценізацію на біблійну тему „Від Едему до Ґолготи”. Виступ вдався на славу.

Молодь взялися за підготування драми „Радуйся, Земле!”. Діяли кілька департаментів – акторський, виготовлення декорацій, пошиття костюмів, озвучення та інші. Разом працювали на пробах, мили авта, їздили в ліси і на плянтації збирати ягоди і фрукти, продаючи це за символічну ціну, жертвували свої гроші на захоплюючу справу. Навіть виготовили самотужки костюми для 130 артистів.

Задоволені були й батьки, що їхні діти зайнялися доброю справою.

Коли драму показували, заля була повна. Всі 150 хвилин виступу пройшли, як кажуть, на одному диханні і для акторів, і для глядачів. Тепер вашінґтонці готуються до виступів у Канаді.

Сцена з вистави: ізраїльтяни святкують Пасху.

Нова музична серія Олега Чмира

Оля Чмир

МОРІСТАВН, Ню-Джерзі. – 29 квітня цього року заплямовано концерт-сальон „Музіка-Белла“ відомого співака і педагога, Заслуженого артиста України Олега Чмира, Люби Щибчик (сопрано) і Ричарда Данкіна (фортепіяно). В програмі прозвучать сольові твори та дуети з опер західних та українських композиторів.

Концерт відбудеться в Єпископальній церкві св. Петра (70 Marle Ave., Morristown, NJ 07960).

Засновником та художнім директором цього проєкту став О. Чмир. Проєкт задумано на зразок музичних сальонів в старій европейській традиції, коли друзі, колеґи і меценати музикантів збирались разом, щоб насолоджуватися музикою, співом, новими картинами, поезією. Саме на таких вечорах звучали прем'єри композиторів Вольфґанґа Моцарта, Людвиґа Бетговена. Тарас Шевченко за порадою Карла Брюлова теж читав свої твори на таких вечорах.

Концерт відбудеться у Великій залі церкви, яка за стилем і традиціями нагадує середньовічний замок з опер. Концерти стануть серійними, щоб популяризувати українських артистів в американському середовищі.

За інформацією можна звернутися на тел.: (973) 993-8090. Електронна пошта: ola13@aol.

Відбувся концерт „Европа між війнами“

Богдан Марків

НЮ-ЙОРК. – 7 квітня в Українському Інституті Америки відбувся заключний концерт 23-го сезону під мистецьким керівництвом Соломії Івахів, яка продовжує програмову політику своїх попередників в обопільній пропаґанді української музики, яку виконують американські ансамблі, представляючи забуті шедеври клясики та твори сучасних композиторів.

Концерт мав назву „Европа між війнами“ (йшлося про музику між 1918 і 1939 роками).

Програму почали „Сонатою на дві скрипки“ (1930) Сергія Прокоф'єва, народженого в селі Соснівка на Донеччині. Закінчивши консерваторію в Петербурзі у 1909 році, він пішов новаторським шляхом, чим здобув симпатії музичної молоді. С. Прокоф'єв уславився як автор незвичної музики, а його музичний стиль можна розглядати як результат розвитку світової музики. Він пожадливо засвоював всі здобутки, що існували в европейській професійній і народній музиці. С. Прокоф'єв був вимогливим до себе, тому поряд з творенням нової музики працював над раніше написаними творами, доводячи їх до максимальної досконалости. Композитор від 1922 до 1936 року жив у Франції і, можливо, знав „Сонату для скрипки й чельо“ (1922) Моріса Равеля, бо обидві сонати технічно подібні.

Обидві сонати виконував довголітній концертмайстер Бостонської оркестри і професор Куртіс-інституту Йосиф Сільверштайн.

У сонаті С. Прокоф'єва другу скрипку майстерно виконала С. Івахів, а в сонаті М. Равеля – випускник того ж Інституту – челіст Ефе Бальтасіґіль. Вони виказали абсолютне володіння своїми інструментами, бездоганно виконуючи всі скомпліковані технічні моменти.

„Прелюд“ і „Ноктюрн для лівої руки“ Олександра Скрябіна, написаний ще в XIX ст., був включений у програми концерту тому, що Ґарі Ґрафман від 1979 року не володіє правицею і з того часу концертує з творами, написаними для лівої руки. Це була нагода публіці послухати незнаний твір, збудований на інтервалі кварти з хроматичними альтераціями, де панує гармонічна невизначеність, яка веде до атональности.

Ґ. Ґрафман також викладає в Куртіс-інституті, і його визначними студентами були Лідія Артимів, Ланґ Ланґ та інші піяністи.

Коронною точкою програми була „Сюїта для фортепіяна і струнних“ Еріха Вольфґанґа Корнґольда, у виконанні якої брали участь всі згадані артисти. Виконання позначилося майстерністю технічної гри, знаменитим відчуттям стилю та влучним тінюванням поодиноких частин. Захоплена публіка вигукувала „браво“.

Артистичний директор С. Івахів вдало добрала виконавців та їхні музичні програми у її першому сезоні „Музики в Інституті“.

НОВИНИ НАУКИ

Батурин не перестає хвилювати археологів

Проф. Володимир Мезенцев під час доповіді в НТШ в Ню-Йорку. (Фото: Василь Лопух)

НЮ-ЙОРК. – 11 лютого в лекційній залі Наукового Товариства ім. Шевченка відбулася доповідь відомого українського археолога, професора Понтифікального Інституту середньовічних студій Торонтського університету (Канада) Володимира Мезенцева на тему „Батурин-2011: нові археологічні знахідки".

Відкриваючи програму першого у весняному семестрі лекційного циклу, президент НТШ Америки д-р Орест Попович склав велику подяку усім спонзорам, завдяки матеріяльній допомозі яких Батуринський проєкт далі успішно здійснюється для загального добра української науки. Зокрема він наголосив, що головна частка фінансування проєкту, поряд з Програмою дослідження Східньої України ім. Ковальських (Канадський Інститут Українських Студій), припадає на НТШ-А, і ці зусилля не були б такими ефективними без систематичних грошових збірок української спільноти, її пожертв, призначених для діяльности НТШ-А.

НТШ-А зараховує звершення Батуринського проєкту до найбільш амбітних своїх починань ще й з огляду на цілковиту байдужість теперішньої української влади до збереження української національної пам'яті, а також з огляду на перекручення новітніми послідовниками царського міністра Валуєва фактів української історії.

Принагідно д-р О. Попович нагадав про успішне поповнення меценатської скарбнички НТШ-А грішми для реалізації маєстатичного проєкту ювілейного вшанування пам'яті патрона Товариства, великого кобзаря України Тараса Шевченка, 200-ту річницю від дня народження якого світ відзначатиме у 2014 році. Президент НТШ-А коротко поінформував про програму підготування до ювілею, розповів про нові видання та інші здобутки Товариства, присвячені Шевченківському святові, щиро подякував усім дотеперішнім і майбутнім жертводавцям.

На початку доповіді проф. В. Мезенцев відзначив, що до складу експедиції у серпні 2011 року були залучені 75 студентів та вчених з університетів і музеїв Чернігова, Києва, Сум, Батурина, Глухова, Мелітополя, Чернівців, а також з канадських міст Торонто та Едмонтону. Минулого літа експедиція продовжувала розпочаті раніше розкопи на території Мазепинської укріпленої резиденції в Гончарівці, поблизу Батурина.

Центральною будовою резиденції є реставрований палац гетьмана Івана Мазепи, який виділяється своєю монументальністю. Багатоповерховість, модна західня барокова архітектура, розкішні керамічні прикраси київського взірця висували свого часу палац на передній плян світських споруд козацької держави. Територія резиденції охоронялася спеціяльними відділами козацького сердюцького війська, зразки уніформованого вбрання якого лектор показував на екрані.

Дуже важливим є те, що на цій базі діє у Батурині Національний історико-культурний заповідник, який стає дедалі більш популярним у туристів з України та з-поза її меж. Тільки минулого року його музеї та архітектурні пам'ятки оглянуло 170 тис. туристів. Значення цього музею важко переоцінити, адже під час його огляду та екскурсій відбувається своєрідна просвіта відвідувачів, і це допомагає долати стереотипи, що брали початок з викривлених сторінок історії України.

Проф. В. Мезенцев демонстрував також гіпотетичну комп'ютерну просторову реконструкцію, яку він здійснив разом з Сергієм Дмитрієнком. На території комплексу у первісному вигляді відтворено окремі компоненти забудови: палацова домова церква, гетьманський палац, поварня, криниця, покоєва хата (гостьовий будиночок). Поблизу цього будиночку і велися влітку 2011 року головні розкопи.

Будиночок – це дерев'яна зрубна споруда з того типу жител, стіни яких тинькувалися і систематично білилися. Як і попереднього року, навколо знайдено багато уламків керамічних теракотових і глазурованих кольорових кахлів. З таких кахлів збиралися печі для опалювання внутрішніх покоїв; зразки реставрацій зовнішнього вигляду таких печей вражають вишуканим орнаментуванням їхньої поверхні.

За словами проф. В. Мезенцева, спеціялісти відзначають високий художній і технічний рівень геральдичних плит, розеток і пічних кахлів палацу на Гончарівці і вважають, що їх виготовили найкращі керамісти-кахлярі Гетьманщини, яких І. Мазепа запросив до Батурина. На думку дослідників, гетьман сам замовляв декори керамічних облицювальних матеріялів, інші оздоби для свого палацу, що свідчило про панівні в його оточенні витончені мистецькі смаки.

Знайдено також рештки коштовного столового посуду, зокрема уламки келихів з богемського скла, завезених з Сілезії. Доповідач демонстрував світлини поверхні скла, на якому чітко проступають обриси краєвидів, якими цей коштовний посуд прикрашався (фактура скла дозволяла ґравірування).

Окрему цінність серед знайдених експонатів складають монети. Серед них – срібна монета, викарбувана в XVII-XVIII ст. на території шведської Лівонії, чотири срібні та мідні польсько-литовські монети, одна російська срібна монета. Крім того, знайдено вісім теракотових та глазурованих керамічних козацьких люльок для палення тютюну.

Проф. В. Мезенцев розповів також про знайдені під час розкопів уламки плит та кахлів, на яких, правдоподібно, можна бачити фраґменти родового герба та монограму гетьмана І. Мазепи. Найбільш імовірно, що це уламки оздоб, які вінчали портали вхідної брами та дверей палацу. Остаточне ототожнення родового гетьманського герба стане важливим відкриттям у мазепознавстві. „Вирішальне слово буде тут за геральдистами, бо ми є тільки виконавцями розкопів, тобто лише археологами", – так скромно визначає свою ролю у здійсненні Батуринського проєкту проф. В. Мезенцев.

Під час відповідей на численні запитання присутніх йшлося зокрема і про велику побожність І. Мазепи, його широку меценатську діяльність. За рахунок особистих фондів гетьмана за його життя збудовано 43 мурованих і дерев'яних монументальних споруди, у переважній більшості – величних храмів, частина яких збереглася і до наших днів.

Пресова група НТШ-А

Британський експерт – про українсько-російські стосунки

Микола Сорока

ЕДМОНТОН. – 9 березня в Альбертському університеті відбулася 46-та Шевченківська лекція. Співорганізатори цього престижного заходу, Канадський інститут українських студій та Клюб українських професіоналістів і підприємців Едмонтону, мали нагоду запросити знаного промовця зі Сполученого Королівства Джеймса Шера з доповіддю „Україна і російське питання". Провідний експерт Російсько-евразійської програми Королівського інституту міжнародних взаємин у Лондоні прибув до Едмонтону з Отави, де 7-8 березня брав участь у міжнародній конференції „Україна на перехресті".

У своїй ґрунтовній доповіді Дж. Шер проаналізував російський чинник у нинішній історичній і політичній ситуації в Україні. Говорячи про спадщину Київської Русі, з якої росіяни виводять свою сконструйовану в XVIII ст. імперську традицію, він відзначив її фундаментальну незмінність, хоча окремі аспекти російсько-українських стосунків могли змінитися з часу проголошення Україною незалежности 1991 року. Він вказав, зокрема, на складне питання ідентичности, яке залишається в центрі постійної напруги між двома націями.

Цитуючи недавню статтю Володимира Путіна про національне питання в Росії, Дж. Шер згадав його концепцію особливої російської цивілізації з російською нацією як основоположною, що завжди прикривало й виправдовувало імперську експансію в сусідні реґіони.

Дж. Шер не побачив особливих змін у ставленні Росії до України з часу розпаду СРСР. Одужуючи від того, що В. Путін назвав „найбільшою геополітичною катастрофою XX століття", нинішнє російське керівництво шукає шляхів відновлення колишньої „сфери впливів" Москви та славного минулого російської імперської держави. Недавня війна з Грузією, територіяльні провокації біля Тузли, використання енерґетики в політичних цілях та спроби перешкодити европейським прагненням України – все це вказує на справжні наміри Росії щодо України.

Росія, звичайно, почувається загроженою через втрату статусу наддержави, – наголосив Дж. Шер. Але ця загроза торкається насамперед її імперської спадщини, ідентичности та зростаючої авторитарної політичної культури. Антизахідництво й традиційні радянські гасла В. Путіна знаходять підтримку серед багатьох росіян, і це дозволяє йому реалізовувати теперішні політичні цілі, коли Европа та інші европейські країни зайняті власними економічними й політичними проблемами.

Дж. Шер заявив, що збереження незалежної України та підтримка її громадянського суспільства й культурних інституцій є в найкращих інтересах евроатлантичних демократій. Він наголосив, що суверенітет України має поважатися згідно з міжнародніми законами.

*(**Закінчення на стор. 17**)*

Джеймс Шер доповідає на Шевченківській лекції в Едмонтоні.

Д-р Л. Романків вибраний до Залі славних винахідників

Нестор В. Шуст

ФАЙРЛАВН, Огайо. – За повідомленням „National Inventors Hall of Fame" (Заля славних винахідників), д-р Любомир Романків та дев'ять інших дослідників були вибраними новими членами Залі славних винахідників. Д-р Л. Романків разом з своїм співробітником винайшов пристрій для записування, відчитування і збереження інформації на твердих дисках, які вживаються в усіх комп'ютерах.

Ці винаходи уможливили існування мобільних комп'ютерів, швидкого інтернету і ряду інших середників. Упродовж останніх 33 років, вживаючи ці винаходи Л. Романкова, вдалося збільшити густоту записування інформації у 100 тис. разів і рівночасно зменшити вартість маґнетних дисків також у 100 тис. разів. Майже уся сучасна комунікація полягає у швидкому записуванні і відчитуванні велетенського обсягу інформації на маґнетних дисках. Маґнетні головки Л. Романкова забезпечені патентами.

Заля славних винахідників включає ряд велетнів різних технологій, серед яких з українців, крім Л. Романкова, були в минулому вибрані авіоконструктор Ігор Сікорський, винахідник „solid state lights" Нік Голоняк і Стів Возняк, співвинахідник першого „Apple Computer".

Л. Романків є Начальним пластуном від 1997 року, членом пластового племені „Сіроманці" від 1962 року. Він активний в Науковому Товаристві ім. Шевченка, Академії інженерних наук в Україні, Товаристві українських інженерів Америки та інших організаціях.

Л. Романків народився у Жовкві, після Другої світової війни приїхав до Едмонтону, де закінчив хемічну інженерію в Університеті Альберти, а докторат з металурґії і матеріялів здобув в Масачусетському технологічному інституті в 1962 році. Він має 67 патентів, 180 винаходів і понад 170 наукових публікацій. Л. Романків був ініціятором і організатором 12 міжнародних симпозіюмів, редактором або співредактором 12 томів наукових праць тих конференцій.

Л. Романків є дійсним членом п'яти американських і міжнародних наукових товариств, одержав ряд відзначень за свої технологічні досягнення.

Відомий соціолог К. Срідгар доповідав про кризу в Україні

МЮНХЕН. – 15 лютого заходами Українського Вільного Університету (УВУ) відбулася доповідь відомого німецького соціолога індуського походження Кішора Срідгара „Україна в кризі: чого бажають українські громадяни?"

Доповідь була організована Інститутом німецько-українських взаємин.

Вечір відкрив директор інституту д-р Микола Шафовал, який коротко окреслив сучасну політичну ситуацію в Україні. Зокрема він зазначив, що криза безпосередньо торкається громадян України. Як вони сприймають становище свого краю? Чого вони хочуть?

Відповіді на ці питання дав виступ К. Срідгара. Доповідач народився в Німеччині, студіював у Технічному університеті в Берліні та в університеті в Небрасці. Попри свій молодий вік, К. Срідгар – соціолог з світовим іменем. У центрі його уваги – суспільно-політичні та економічні процеси в Росії та Україні. Він – директор Східньоевропейського інституту Works Progress Administration (WPA), свого часу очолював проєкти міжнародного демоскопічного аґенства „Gallup", зараз проводить аналізи щомісячного опитування українського населення для „Німецької хвилі".

Доповідь К. Срідгара відзначалася цікавою структурою. Окресливши методологічні аспекти проблеми, доповідач зупинився на аналізі сучасного становища в Україні на основі щомісячного опитування населення, залучивши до порівняльної аналізи дані різних років.

Відтак К. Срідгар відповів на запитання авдиторії, що складалася з журналістів фахових видань, професорів німецьких університетів та студентів, переконливо спростовуючи численні стереотипи про Україну, зокрема про поділ між сходом і заходом, проросійську орієнтацію населення східніх областей. К. Срідгар представив образ населення що переживає важке розчарування, не бачить перед собою перспектив, не має довіри до державних інституцій і не вірить в швидке покращення сучасної ситуації. Готовність молоді шукати перспективи за кордоном супроводжується щораз більшою її готовністю вийти на вулицю для боротьби за свої права.

Кішор Срідгар виступає з доповіддю про кризу в Україні. (Фото: Олександер Терещенко)

Мюнхенський пресовий клюб – це громадське об'єднання акредитованих журналістів. Вечір мав значний розголос серед німецьких та чужоземних журналістів, яких також було поінформувано про багатогранну діяльність УВУ.

Пресове бюро УВУ

Ф. Сисин виголосив доповідь про взірцевого душпастиря

Даґмара Турчин-Дувірак

ТОРОНТО. – 20 січня на першому засіданні Наукового Товариства ім. Шевченка цього календарного року відбулася надзвичайно цікава доповідь д-ра Франка Сисина – відомого історика, автора понад 150 наукових публікацій, фахівця у ділянці українсько-польських взаємин у минулих століттях, дослідника Хмельниччини та ранньої модерної української політичної історії. Його монументальний проєкт, як головного редактора багатотомної англомовної „Історії України-Руси", що здійснюється зусиллями очолюваного ним Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика при Канадському Інституті Українських Студій, триває вже понад 15 років.

Проф. Франко Сисин. (Фото:Дарія Даревич)

Однак, велетенська праця над виданням історії Михайла Грушевського не завадила проф. Ф. Сисинові зайнятися й іншим проєктом. Саме цій новій праці він і присвятив свою доповідь 20 січня – про діяльність о. Михайла Зубрицького та його ролю у розвиткові НТШ на початку минулого століття.

Справді, як дізналися присутні на засіданні у приміщенні Канадсько-Української Мистецької Фундації, о. М. Зубрицький був напрочуд цікавою постаттю свого часу. Син шляхетного, але неписьменного батька з села Кіндратів Турківського повіту, він був наймолодшим з дев'ятьох дітей. Ровесник Івана Франка (1856 року народження), він особисто познайомився та заприятелював з І. Франком під час навчання в Дрогобицькій гімназії. Далі продовжив науку на теологічному факультеті Львівського університету. Там зацікавився науковою діяльністю і написав першу розвідку про невільництво в XIII ст. Запізнався та одружився з Ольгою Миронович, внучкою отця з села Мшанець, що біля Старого Самбора, і так згодом став священиком в Мшанці. Від того часу майже все своє життя провів у Мшанці, що не завадило, а скоріше допомогло йому стати унікальним істориком місцевого життя.

Отець М. Зубрицький залишив нащадкам понад 360 наукових праць, серед них – 220 газетних дописів, що сьогодні є неоціниим джерелом для дослідників минулого. Його цікавило все – господарські справи мешканців навколишніх сіл, складна соціяльна структура, що різнилася від села до села, земельна власність – зібрав 220 документів, найстаріші з яких сягають XVII ст. Писав він і про поточні події – епідемію холери чи розповсюдження тютюну.

Надзвичайно цінував він усну та матеріяльну культуру селян: збирав народні пісні, залишив чудові рисунки будов, одягу. Також займався історією духовенства та збирав апокрифи XVII–XVIII ст.

Отець Зубрицький був членом НТШ і вступав у творчу полеміку з І. Франком щодо мети та напрямку діяльности Товариства. Завдяки йому була організована до Мшанця етнографічна експедиція НТШ, де було записано безліч матеріялів та зроблено майже 400 фотографій. Отець М. Зубрицький також докладав немало зусиль, щоб зберегти та показати світові шедеври народного мистецтва. Завдяки йому експонати з Мшанця є в музеях Базеля і Відня, а у Львівському Національному Музеї зберігається картина „Страшного суду" з Мшанецької церкви, що датується кінцем XV – початком XVI ст.

Таким чином, зробив висновок проф. Ф. Сисин, о. М. Зубрицький належав до першого покоління українських священиків-просвітників і був одним з його найталановитіших і найпрацьовитіших представників. Його велетенська наукова праця, безумовно, заслуговує на публікацію. Власне, цим зараз і займається проф. Ф. Сисин: разом з львівськими істориками він готує до видання 40 праць о. М. Зубрицького. В проєкті плянується видати три томи – наукові розвідки, газетні статті, автобіографію, щоденники та листування.

Пляноване видання допоможе воскресити ще одну надзвичайно цікаву сторінку історії галицького інтелектуального життя минулих століть та глибше усвідомити ролю греко-католицького духовенства в розвиткові українського національного руху.

Даґмара Турчин-Дувірак – пресовий референт НТШ

Брехня НКВД...

(Закінчення зі стор. 3)

Отже, В. Семичастного непокоїло лише ускладнення діяльности КҐБ, а не виявлення і осудження злочину та його авторів. Водночас він запропонував повідомляти дату розстрілу лише тим заявникам, які зверталися з запитами вперше, а решту залишити з повідомленою їм раніше брехнею. В. Семичастний навіть мав для цього обґрунтування: якщо у 1959 році за розшуком своїх близьких звернулося 36,225 осіб, то за вісім місяців 1962 року – лише 8,018 осіб. Отже, зацікавлені у цій справі поволі помирають, і невдовзі їх взагалі не залишиться. Відновлення історичної правди голову КҐБ не турбувало.

Після 1963 року і майже до остаточного розпаду СРСР у рядку свідоцтв „Причина смерти" ставилася риска. Не „розстріл", а риска. Брехня тривала далі...

Ольга Ільків...

(Закінчення зі стор. 11)

– Коли мене заарештували і засудили до 25 років ув'язнення, слідчий змусив мене підписати згоду про віддання дітей на державне утримання і завіз їх до дитячого будинку. Він ще знущався: „Ти більше не матимеш своїх дітей, їм дадуть інші імена і виховають радянськими патріотами, а коли ти знайдеш їх, вони плюватимуть тобі в лице". Вже коли я вийшла на волю, вихователька того дитячого будинку мені розповідала, що одне подружжя хотіло удочерити тільки мою Дзвінку, без брата, але вихователька не віддала, бо брат і сестра так любили один одного, їх не можна було розлучати. Так, я встигла навчити своїх дітей любити одне одного.

– Чи Ви пробачили Ваших ворогів?

– Мене заарештували українські каґебісти. В тюрмі були різні наглядачі, слідчі… Знаєте, яке ставлення було до політичних арештантів, котрі не покаялися. В каральних органах працювали ретельно добрані люди. Але навіть вони схиляли голову перед нашою витримкою. Серед червоних теж різні були люди. Міг бути комуністом і водночас бути людиною. Наприклад, полковник Володимир Шевченко, який мене звільняв, допоміг і влаштуватись у Львові. Бо я вийшла на волю, а небуло куди подітись, ночувала на вокзалі.

Нікого не осуджую. Люблю всіх, хто любить Україну. Вітаю також вас всіх разом, моїх співвітчизників у далеких землях. Пам'ятайте: кожен має право повернутись. Поклонімося всі разом тим, чиїм гаслом було „Воля України – або смерть", вони навічно є разом з нами. Я молю Бога, Матінку Божу, покровительку України, щоб ми всі „в Україні, і поза Україною сущі" любили свою Україну одержимою любов'ю і були вірні їй до кінця свого життя.

Відбувся баль...

(Закінчення зі стор. 10)

ну дебютантку особисто, а його дружина Орися презентувала їм пам'ятkові стрічки.

Члени Комітету дебюту Галя Вірстюк та Аня Богачевська-Лонкевич підготували дебютанток та ескортів до презентації та танців. Г. Вірстюк приготувала хореографію вступного танцю на музику Рихарда Штравса „Поцілунок", а А. Богачевська-Лонкевич підготувала хореоґрафію другого танцю – вальсу. Вальс завершився танцем батьків дебютанток з доньками та їхніми ескортами.

Після презентації о. Ігор Роїк з Філядельфійської Архиєпархії Української Католицької Церкви молитвою відкрив бенкет, на якому було близько 300 осіб.

Після бенкету почалася танцювальна забава, на якій було понад 400 гостей. Чудово грала оркестра „Ворони" з Сиракюз, Ню-Йорк.

У комітеті приготування балю працювали голова О. Гевка, Марійка Циган, Слава Галавай, Маруся Швед, Маруся та Левко Домбчевські. Вони запевнили дебютанткам, ескортам та всім гостям незабутній вечір.

Британський експерт...

(Закінчення зі стор. 14)

З власного досвіду Дж. Шер відзначив відмінності між російським і українським світоглядами, як-от: концентрація влади і недовіра до неї, централізація і реґіоналізм, евразійські та европейські ідеали. Демократична й европейська Україна могла б таким чином стати зразком для демократизації Росії, інакше вона залишатиметься джерелом авторитаризму в реґіоні.

В кінці Дж. Шер прийшов до дещо парадоксального висновку, – що найбільшою загрозою для України є сама Україна. Незважаючи на постійні спроби Заходу сприяти політичним і економічним реформам України на її шляху до Европейського союзу, вона великою мірою втратила ці можливості, особливо сприятливі для неї в 1990-их роках та після Помаранчевої революції. Країна застрягла між задекларованими европейськими намірами, рухом до ринкової економіки й демократії – з одного боку, та пострадянською інерцією, непрозорою культурою підприємництва й спованням до авторитаризму – з другого.

Хоча українські олігархи вже тісно пов'язані з европейською економікою та установами, і багато з них справді прагнуть тісніших стосунків з Брюселем, Дж. Шер зазначив, що Віктор Янукович готовий зробити все можливе, щоб залишитися при владі. Він швидше буде президентом країни під російським домінуванням, аніж спостерігатиме за входженням України до Европи, втрачаючи президентство.

Протягом 1995–2008 років Дж. Шер був старшим науковим працівником колишнього Центру дослідження конфліктів Військової академії Сполученого Королівства та є членом факультету суспільних наук Оксфордського університету. Тривалий час він є радником урядів Великобританії, Европейського союзу і НАТО та консультував Україну стосовно реформ у ділянці оборони і безпеки та подібних питань.

Сьогодні його діяльність рівною мірою стосується Росії й України. Він постійний учасник програм безпеки в Чорноморському реґіоні й Росії Гарвардської школи ім. Кенеді та член Валдайського клюбу.

Серед його публікацій – „Russia and the West: A Reassessment" („Росія і Захід: переоцінка", UK Defence Academy, 2008) та „The Mortgaging of Ukraine's Independence" („Незалежність України в іпотеці", Chatham House 2010). Його нова монографія „The Ends and Means of Russian Influence Abroad" („Цілі і засоби російського впливу за рубежем") має з'явитися у видавництві „Chatham House" в найближчі два місяці.

Донецьк став столицею балету України

Станіслав Змієвський

ДОНЕЦЬК. – IX Міжнародний фестиваль дитячих балетних вистав „Ґран па" зібрав 30 березня у Донецькому театрі опери й балету найкращих юних танцюристів України та інших країн. Ініціятором цього єдиного у світі мистецького свята став художній керівник театру, Народний артист України Вадим Писарєв, який вже 20-ий рік очолює високопрофесійну школу хореографічної майстерности.

Право відкрити фестиваль було надане Імператорській школі російського балету з Санкт-Петербурґу, створеній у 1991 році лавреатом міжнародних конкурсів Олександрою Антонелі.

Сцена з вистави Донецької школи хореографічного мистецтва. (Фото: donetsk-opera-ballet.org)

Наступного дня на сцену вийшли учні Київського державного хореографічного училища, які продемонстрували дефіле на музику Петра Чайковського у режисурі киянина Ярослава Іваненка, який нині працює у Гамбурзі. Цього ж дня, увечорі, фестивальну програму продовжили представники Московського хореографічного училища при театрі танцю „Ґжель".

В заключний день фестивалю Балетний театр Харківської хореографічної школи порадував присутніх виставою „Лускунчик" П. Чайковського. А увечорі найкращим танцюристам було надане право виступити у заключному ґала-концерті. Серед них були представники вищеназваних колективів, а також вихованці хореографічних шкіл Норвеґії, Японії, Об'єднаних Арабських Еміратів, Білорусі і Молдови. Україну представляли посланці Львова, Харкова, Миколаєва, Івано-Франківська і Донецька.

На фестивалі знову високу оцінку отримав український балет і його школа підготування талановитої творчої зміни. Закордонні гості у промовах заявили, що для них столицею балету України вже давно став Донецьк.

Збори „Самопомочі"...

(Закінчення зі стор. 9)

бальною фінансовою кризою, минулий рік для кредитівки був винятково успішним, що віддзеркалилось у досягненні рекордного рівня показників активів, депозитів, капіталу і прибутків.

Кредитівка й далі продовжує бути провідною за обсягом активів, зайнявши 232-ге місце, ввійшовши в найвищі 4 відс. всіх американських кредитних спілок та осягнувши 17-те місце серед 434 кредитівок штату Ню-Йорк. 2011 рік увінчався загальною сумою активів у розмірі 836.1 млн. дол., що на 56.4 млн. дол. (7.2 відс.) більше, ніж у 2010 році. Збільшені прибутки дозволили віддати членству у формі дивідендів 13 млн. дол. У 2011 році Рада директорів ухвалила пожертвувати 1.2 млн. дол. на громадські потреби. Станом на 31 грудня 2011 року кредитівка мала 14,306 членів і була однією з найбільших кредитових спілок Америки. Щедрими оплесками громада виявила пошану працівникам і проводові.

Далі звітували голова Кредитового комітету Орест Кебало і голова Контрольної комісії Юрій Яримович.

Б. Курчак представив гостей і членів президії, серед яких були Владика П. Хомницький, Єпископ-емерит Української католицької єпархії Стемфорду Василь Лостен, Представник України при ООН Посол Юрій Сергеєв, віце-консул України в Ню-Йорку Костянтин Ворона, протоігумен о. Филип Сандрик, парох Української католицької церкви св. Юра в Ню-Йорку о. Бернард Панчук, голова відділу в Ню-Йорку Об'єднання українців в Америці „Самопоміч" Наталія Дума, голова Об'єднання українців Америки „Самопоміч" Олег Лопатинський.

Б. Курчак прочитав список установ, церковних парафій, молодіжних і жіночих організацій, культурних і мистецьких закладів та видавництв, яким Рада директорів упродовж року надавала допомогу.

Посол Ю. Сергеєв у промові зазначив: „Від імені Постійного Представництва України в ООН і від себе особисто бажаю вашій установі подальшого процвітання, а всім її членам – плідної та конструктивної роботи, творчих успіхів, добра і здоров'я. Постійне Представництво висловлює особливу подяку вашій організації за доброзичливу співпрацю, а також допомогу у проведенні різноманітних заходів, благодійних акцій, що мали місце як в штабквартирі ООН, так і поза її межами".

Віце-консул К. Ворона прочитав вітання Генерального консула України в Ню-Йорку Сергія Погорельцева.

З вітаннями виступили голова Ради дирекції Федеральної кредитової кооперативи Спілки Української Молоді в Йонкерсі Андрій Горбачевський, секретар Ради директорів Української Національної федеральної кредитової спілки Валентин Поливко, О. Лопатинський, Н. Дума. Надійшли також письмові вітання від Української Світової Кооперативної Ради та Централі Українських Кооператив Америки.

Голова Номінаційної комісії Любомир Зєлик оголосив список кандидатів до Ради директорів. На наступну трирічну каденцію одноголосно переобрано Б. Курчака, А. Юзенева і Романа Кизика.

Спільною молитвою, проведеною Владикою В. Лостеном, закінчилися збори.

Федеральна кредитова кооператива „Самопоміч"

Осиротіла хата Дмитра Федорова

КИЇВ. – Хату Дмитра Федорова на схилі гори Щекавиці, схожу на сільську, знають сотні людей. Її називали „хатою правди".

Д. Федорів народився 7 листопада 1930 року в Жидачеві Львівської области, працював хореографом переслідуваного владою народного фолкльорно-хорового колективу „Гомін", а потім надовго став безробітним. У 1987 році він відважно надав свій приватний дім Українському культурологічному клюбові, не зважаючи на попередження КҐБ, для проведення громадських вечорів. У 1988 році в його домівці відбувалися засідання Київської філії Української Гельсінкської Спілки (УГС), наради Всеукраїнської координаційної ради УГС, зібрання та зустрічі колишніх політв'язнів. Через те Д. Федорів зазнавав постійного тиску з боку міліції, КҐБ, Подільського районного комітету Комуністичної партії України.

Св. п. Дмитро Федорів

У його будинку тимчасово мешкали керівні діячі та активісти УГС, зокрема В'ячеслав Чорновіл, Михайло Горинь, Анатолій Лупиніс, Олександер Орос та багато інших. Незважаючи на каґебістські провокації та залякування, візити міліційних та партійних чиновників, тут проходили резонансні публічні вечори Українського культурологічного клюбу, зокрема 17 січня 1988 року відбувся перший громадський вечір пам'яті ще забороненого Василя Стуса – з доповіддю Михайлини Коцюбинської, виступами Євгена Сверстюка, Зіновія Красівського, Василя Гурдзана, Степана Сапеляка, В. Чорновола, Олеся Сергієнка, М. Гориня.

Після здобуття Україною державної самостійности домівка Д. Федоріва й надалі була, до останніх днів його життя, місцем зібрань борців за національну незалежність.

Помер Д. Федорів уранці 9 квітня, на 82-му році життя. Прощання відбулося 11 квітня на його рідному подвір'ї, похований він на Лісовому цвинтарі.

Вічна пам'ять мужньому борцеві за Україну!

Олесь Шевченко, Євген Сверстюк, Василь Овсієнко, Петро Борсук, Левко Лук'яненко, Михайло Горинь, Євген Обертас, Микола Горбаль, Олександер Ткачук, Тарас Компаниченко

Ділимося сумною вісткою, що 9 квітня 2012 р. спокійно відійшов у вічність, проживши 92 роки

СВ. П.
ВАСИЛЬ ОЛІЙНИК

нар. в Україні, вдовець св. п. Стефанії та брат св. п. Михайла. Був довголітнім мешканцем Пітсбурґа, а останнім часом Mountain Lakes, NJ.

Як молода людина, Василь був свідком спустошення України та Німеччини в 40-их роках. Після війни у 1948 р. разом з дружиною прибули до США та поселилися в Пітсбурґу. Разом з братом-близнюком Михайлом та братовою Марією заснували Olijnyk Brothers Meat Packing Co., яка довгими роками була знана із м'ясних виробів, а особливо дуже популярної ковбаси. Василь Олійник був довголітнім членом Української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Пітсбурґу. Мав сильне почуття національної гордости як для рідної України так і для Сполучених Штатів. Любив футбол і бокс, та часто з братом оглядали змагання по телевізору. У неділі після обіду грали в шахи.

Залишилися у смутку:

племінниця – ГЕЛЕНА МАЗУР з мужем ЛЕОНАРДОМ у Mountain Lakes, NJ
братові внуки – МАРІЯ, МИХАЙЛО та ІРЕНА
братові правнуки – WALTER, HELENA, EVELYN
братова праправнучка – ALICIA
дальша родина в Україні

Похоронні відправи відбулися в Українській католицькій церкві св. Івана Хтестителя у Випані, Н. Дж., а відтак на цвинтарі св. Марії у Дженкінтавні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Пожертви в пам'ять Покійного можна складати на St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church Building Fund, 60 N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981.

Ділимося сумною вісткою що в суботу, 14 квітня 2012 р. , проживши 92 роки, відійшла у вічність Почесна Голова 62-го Відділу СУА та довголітня мешканка м. Ґлен Спей, Н.Й., а остннім часом мешканка Cornerstone Living, New Tripoli, PA, наша найдорожча МАМА, БАБА, СЕСТРА, та ШВАҐЕРКА

СВ. П.
ІРЕНА КІНДРАЧУК

нар. 25 листопада 1919 р. в Івано-Франківську, Україна, донька св.п. Михайла та Клементини Михайлук Загайкевич, сестра св.п. Богдана та вдова св.п. Михайла з котрим прожила 55 літ. до Його смерти 10 січня 2000 р.

Св. п. Ірена була активним членом громади при Українській католицькій церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н.Й.
Союз Українок Америки відіграв велику роль у житті бл. п. Ірини Кіндрачук, бо вона вірила в його засади, зокрема важливість його розвитку для збереження та передачі української культурної спадщини наступним поколінням.

У 1970-их роках була активною членкою 28-го Відділу СУА в Нюарку, Н. Дж. Від 1970-1971 р. обрана головою Окружної Управи СУА в Ню Джерзі, а в 1971-ім році очолювала Конвенційний Комітет XVI Конвенції СУА. На конвенції в 1975-ім році прийняла пост Організаційної референтки при Головній Управі СУА та активізувала молодих українок у Відділах та у вільному членстві СУА. При Головній Управі СУА продовжувала свою діяльність як член Контрольної Комісії при Головній Управі СУА (1975-1978), а в роках 1984-1990 була головою цієї комісії.

62-ий Відділ СУА у Ґлен Спей. Н. Й. був заснований під її керівництвом в 1977 році до якого вона перейшла. Тут бл. п. Ірина Кіндрачук продовжувала свою активність у Відділі, беручи на себе відповідальність головства багато разів. З нагоди 25-го ювілею Відділу у 2003 році (разом із другими головами) одержала звання "Почесна Голова 62-го Відділу СУА" за посвяту та великий вклад праці у Відділі та СУА.

Св.п. Ірена була любляча дрижина, мама та бабуся, яка завжди ставляла родину понад усе. Завжди була у гарному настрої, трималася з гідністю та була прикладом благодійного та люблячого життя. Вона та її добрі дії залишаться в памяті всіх хто її знав.

Залишилися у глибокому смутку:
син - Яромир з дружиною Александрою в Алентавн, ПА
сестра - Наталія Чайківська в Моріс Плейнс, Н.Дж.
внуки - Роман, Петро та Марко Кіндрачуки
шваґерка - Люба Загайкевич
декілька племінників і племінниць

ПАНАХИДА була відправлена в суботу, 21 квітня 2012 р. в Gray-Parker Funeral Home в Порт Джервис, Н.Й.
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА була відправлена в Українській католицькій церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н.Й. Тіло спочило на місцевому цвинтарі у Ґлен Спей.

Вічна Їй пам'ять

Пожертви в пам'ять покійної можна складати на St. Volodymyr Ukrainian Catholic Church, Glen Spey, NY; The Ukrainian Museum, 222 East 6th St., New York, NY 10003, або на інші добродійні цілі.

Have your children experience the splendor, tranquility & traditions of Summer at Soyuzivka...

Tennis Camp Session: 6/24-7/5

$735 UNA member • $785 non UNA member

Kicks off the summer with 12 days of intensive tennis instruction and competitive play, for boys and girls ages 10-18. Attendance will be limited to 45 students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. Under the direction of George Sawchak.

Roma Pryma Bohachevsky

Ukrainian Dance Academy Workshop

Session: July 1-14

Fee $1,050 UNA member • $1,100 non UNA member

A vigorous 2 week dance training for more intermediate and advanced dancers ages 16 and up under the direction of the Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Foundation, culminating with performances on stage at our Cultural Festival Weekend. Additional info www.syzokryli.com.

Tabir Ptashat Session 1: 6/24-6/30 • Session 2: 7/1-7/7

Ukrainian Plast Tabir for children ages 4-6 accompanied by their parents. For registration information please contact Neonilia Sochan at (973) 984-7456 or Oresta Fedyniak at (773) 486-0394.

Discovery Camp Session: 7/15-7/21

$450 UNA member • $500 non UNA member

Calling all nature lovers for this sleepover program filled with outdoor crafts, hiking, swimming, organized sports & games, bonfires, songs, Ukrainian culture, and much more. Room, board, 24 hour supervision and a lifetime of memories are included! Ages 8-15

Ukrainian Heritage Day Camp

Session 1: 7/15-7/20 • Session 2: 7/22-7/27

$225 per child staying on premises • $300 per child staying off premises

A returning favorite, in the form of a day camp, children ages 4-8 will be exposed to Ukrainian heritage through daily activities such as dance, song, crafts and games. Children will walk away with an expanded knowledge of Ukrainian folk culture and language as well as, new, lasting friendships with other children of Ukrainian heritage. Price includes kid's lunch and t-shirt, and unless noted, is based on in-house occupancy of parent/guardian.

Chornomorska Sitch Sports School

Session 1: 7/22-7/28 • Session 2: 7/29-8/4

Weekly rate overnight stay $450 • Daily commuter for the week $250

42nd Annual sports camp run by the Ukrainian Athletic-Educational Association "Chornomorska Sitch", for children ages 6-17. This camp will focus on soccer, tennis, volleyball and swimming, and is perfect for any sports enthusiast. Please contact Marika Bokalo at (908) 851–0617, or email sitchsportsschool@gmail.com, for application and additional information.

Roma Pryma Bohachevsky

Ukrainian Dance Camp

Session 1: 7/22-8/4 • Session 2: 8/5-8/18

$1,050 UNA member • $1,100 non UNA member

Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych (daughter of Roma Pryma Bohachevsky), this camp is for ages 8-16, and offers expert instruction for beginning, intermediate and advanced students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. Each camp ends with a grand recital. Attendance will be limited to 60 students

Soyuzivka Heritage Center
P.O.Box 529 • Kerhonkson, NY 12446

For applications or more info please call Soyuzivka 845-626-5641 or check our website at www.soyuzivka.com